

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadókatalomban átvéve:
Egy évre 10 h.
Három évre 28 h.
Egy évre 20 h.
Három évre 5 h.
Földke postán szállítva:
Egy évre 24 h.
Három évre 6 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetéseik és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 53. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1916 március 5.

Anémetek áttörték Verdun északi vár vonalát

Budapest, március 4. (Saját tud.) A *Boscler Anzeiger* szerint *Hardaumont* erősítésének elfoglalásával a németek

betörték Verdun északi vár vonalát

s most közvetlenül a vár belső védelmi vonalán állnak.

A franciák Verdun ostromáról.

Budapest, március 4. (Saját tud.) A *Corriere della Sera*-nak jelentik Párisból: A németek a terepnehézségek dacára makacsul folytatják erőfeszítéseiket, hogy Verdun koncentrikus támadással körülfogják.

A bolgár trónörökös egy Habsburg főhercegnőt vesz nőül?

Brassó, március 4. A „*Journal des Balkans*” jelenti: A pápa élénk érdeklődéssel viseltetik Boris bolgár trónörökös közeli házassága iránt. A bolgár trónörökös a Habsburg család egyik főhercegnőjével lépne házasságra.

Hazug hírek orosz offenzíváról.

Orosz hadszíntér. Budapest, március 4. (Hivatalos.) Dubnó vidékén az oroszok tegnap megkísérelték, hogy az Ikva balpartjára juszanak át. Visszavertük őket.

Az ellenség sajtójában egyre makacsul megújul a híresztelés, hogy az oroszok a Dnyeszter mentén és Csernovitznál állítólag szerencsésen fejlődő nagy offenzívát hajtanak végre. Ez a híresztelés magától érthetően teljesen valótlan. *Harcvonalunkon ott egy fél év óta semmi sem változott.*

Olasz hadszíntér. Budapest, március 4. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény.

A durazzói zsákmány.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, március 4. (Hivatalos.) Változatlanul esend uralkodik. Amint most már megállapítottuk, Durazzónál 34 olasz löveget és 11400 puskát zsákmányoltunk. *Hófer.*

Ujabb 5000 fogoly Verdunnél.

Berlin, március 4. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Yperntől délkeletre a harcok egyelőre nyugvóponttra jutottak. Azon állás, amelyet már február 11-ike előtt is tartottunk, szilárdan birtokunkban van. A Bastion hadállás az ellenség kezén maradt.

Champagneban az élénk tűzérési harcok tegnap is folytak. Az Argoneokban egy gyengébb ellenséges támadás meghiúsult.

A Maas mindkét oldalán a franciák erősebb tűzérési tevékenységet fejtettek ki és tüzük jelentékeny fokozása után *Douaumont* falu és a hozzá esatlakozó vonalaink ellen támadást intéztek. Az ellenséget nagy vesztesége mellett visszaverték, miközben helyenkint közelharcra került a sor. **Emellett ismét több mint 5000 sebesülten fogoly ejtettünk.**

A február 22-ike óta vívott harcok zsákmánya a harcmezők kitakarítása után az eddigi megállapítás szerint 73 ágyúval és 75 gépfegyverrel 115 ágyúra és 161 gépfegyverre szaporodott. Oberseftnél (Fritzól északnyugatra) az ellenség hiába próbálta meg, hogy február 23-án tőle elfoglalt állásokat visszahódítsa. Első rohama néhol eljutott árkaikig, amelyeket azonban ellentámadással nyomban ismét megtisztítottunk az ellenségtől. Zárótűzünk a támadás megismétlését csak részben engedte kifejlődni. Az ellenség számos halottat és sebesültet, valamint több mint 80 foglyot veszített és kénytelen volt állásába visszavonulni.

Állásukból kivetett oroszok.

Keleti hadszíntér.

Az oroszokat egy kisebb ütközetben *Alszewitschi* mellett (Paralovicótól északkeletre) kivetették állásából.

Csak azoknak a cigarettázóknak,

akik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:

MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem színyomás, de minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása: *S. D. Modiano*

Főraktár: Heiler és Seidmann uraknál Nagyváradon.

Balkáni hadszíntér.

A helyzet változatlan. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az angolok Kut el Amarában fuvaros lovakat esznek.

Budapest, márc. 4. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik, hogy a Kut el amarai állásokat a török tüzérseg és a repülők erősen bombázzák. Az angolok kitérőseiket véresen verték vissza.

A teljesen körül zárt angolok a huszaság miatt a fuvaroslovakat vágják le.

Verdunt keletről bombázzák a németek.

Basel, március 4. A National Zeitung haditudósítója jelenti: Szerdán délután kezdtek a németek Verdun várát nehéz ágyúkkal bombázni a keleti oldalról.

Bolgár követség a Vatikánban.

Bukarest, március 4. A Journal des Balkans értesülése szerint a pápa hozzájárult ahhoz, hogy a Vatikánban bolgár követséget állítsanak föl.

Nagyvárad dolgai - Budapesten**Rimler Károly polgármester és Hoványi Géza országgyűlési képviselő a minisztériumokban.**

Rimler Károly polgármester — mint annakidején a többi lapokkal együtt mi is megírtuk — városi ügyekben a fővárosba utazott.

Ilyenkor a polgármester egész csapat jegyzettel megy fel Budapestre. Oszályozva vannak az egyes minisztériumokba tartozó ügyek, amik az ő személyes megjelenését igényelik részint a dolog fontosságánál, részint azok sürgősségénél fogva.

Igen sok, régen ott heverő ügy nyert már ezáltal gyorsabb és kedvezőbb elintéztést a polgármester közbenjárásával.

Mint mindig, amikor a város érdekeiről van szó, ezeknél a dolgoknál is ott találjuk dr. Hoványi Géza orsz. képviselőnk, aki fáradtságot nem ismerve, buzgón tevékenykedik a város ügyei körül nemcsak a város törvényhatóságában, hanem az egyes minisztériumoknál megforduló városi ügyekben is.

A polgármester legutóbbi budapesti utjáról tegnap éjjel érkezett haza. Ezuttal is egész sereg fontos városi ügyben járt el dr. Hoványi Géza orsz. képviselővel a minisztériumokban.

Nagyvárad gabonaszükséglete.

Nagyvárad városánál némi aggodalommal látták, hogy a közönség gabona és liszt-szükséglete nincs kellőleg biztosítva.

Rimler Károly polgármester és dr. Hoványi Géza képviselő elsősorban is e tárgyban keresték fel a belügyminisztert, ahol feltárták a helyzetet.

A belügyminiszter azon öröndetes kijelentést tette, hogy az ország közlelmelésének ügyét a belügyminisztérium saját hatáskörébe vette át a Hadi Terményrészvénytársaságtól. Ezután az ország összes városai és községeinek gabonaszükségletét a belügyminiszter utalja ki.

A Haditermény-részvénytársaságtól Nagyvárad városának még 29 waggon gabona követelése van. Ennek kiutalását kérte a polgármester.

A Haditermény-részvénytársaságot, hogy a városnak járó 29 waggon gabonát, vagy ennek megfelelő lisztet haladék nélkül szolgáltatásuk ki, esetleg a Nagyváradon a részvénytársaság rendelkezésére álló lisztkészletből.

A város további lisztellátásáról a miniszter szintén tárgyalt s kijelentette, hogy esetről esetre 14—14 napi szükségletet utal ki, a város polgármesterének távirati kérelmére.

A tengeri szükséglet kérdésében éppen tárgyalást folytattak a földmivelési minisz-

teriumban. Mivel tengeri szükön van a készletnek csak egy részét bocsáthatják a közönség részére, a kormány azon megoldást fogadatosítja, hogy azokon a helyeken, ahol aránylag kevés a készlet s a szállítási nehézségek miatt is mellőzték a rekvirálást, felszabadítják a készleteket. Így 8—10 megyében felszabadítják a tengeri készleteket s azok adás vételét engedélyezik. A felszabadított vármegyék neveit annak idején közli a várossal s Nagyváradnak módjában lesz ezekből a megyékből beszerezni tengeri szükségletét.

A minisztérium ezen intézkedéséből látszik, hogy az évben nem lesz tengeriliszttel kevert kenyér.

Az új nyugdíjszabályzat.

Nagyvárad város új nyugdíjszabályzata már jóidő óta hever a belügyminisztériumban. Ennek jóváhagyása közelebből érdeklő a városi tisztviselőket, de főleg a tisztviselők özvegyei szempontjából nagy jelentőségű az új szabályzat, mert lényegesen javít az eddig abszurd állapotokon.

A polgármester ígértett kapott, hogy a szabályrendelet csakhamar jóváhagyást nyer.

A vigalmi-adó a színházat nem érinti.

A vigalmi-adóról szóló szabályrendelet jelenleg a kultuszminisztériumban van elintézés alatt.

Hogy a szabályrendelet a kultuszminisztériumba került, annak az a magyarázata, hogy a törvényhatóság ad hoc többsége a Szigligeti színházat is bevonta a szabályrendelet keretébe. A színház pedig, mint kulturális intézmény, bárhogy tagadják is egyesek ezt, a kultuszminiszter hatáskörébe tartozik, ahol szerényen örökönek minden azal kapcsolatos dolog felett.

A vigalmi szabályzat jóváhagyását megígérték a polgármesternek, de a színházra vonatkozó részt még most mérlegelik a kultuszminisztériumban s hogy nem hagyják jóvá a színház megterhelését az új adóval, az már egészen bizonyos.

Nem lesz városi tejszükséglet.

Nagyvárad város felterjesztést intézett a nagy tejszükséglet idején, hogy a tejszerzés és forgalomba hozatal, még más nyolc élelmiszterrel együtt teljesen városi kezelésbe vehető legyen.

A város felterjesztése felett még nem döntöttek, most folytatják a tárgyalásokat ez irányban.

A jelekből ítélve azonban a legkisebb kilátás sincs arra, hogy jóváhagyva lásza viszont Nagyvárad városa a felterjesztést.

Az ipari szakiskola.

A polgármester utjának és fáradozásának legbecesebb eredménye az ipari szakiskola elhelyezésének kérdése. Ebben a kérdésben is dr. Hoványi Géza orsz. képviselővel együtt járt el a polgármester a kereskedelmi és honvédelmi minisztériumokban.

Tudvalevőleg arról van szó, hogy addig is, míg Nagyvárad városa a tervezett ipar-palotát 700,000 korona költséggel felépítheti, az ipari szakiskola a mai tarthatatlan helyzetből kiemeltessék és megfelelő elhelyezést találjon.

A város akként tervezi a megoldást és irányítást felterjesztést is intézett a minisztériumokhoz, hogy a Rákóczi-úton levő Markovits házat elcseréli a régi esendőiskola épületeivel és telkével, a Markovits házat 45,000 korona költséggel az ipari szakiskola céljaira átalakíttatja. Így 10—15 évig megfelel az iskola céljainak. Ez az óriási telek majdan alkalmas lesz az ipar-palota felépítésére.

A város ezen tervét a kereskedelemügyi minisztériumban örömmel fogadták s ahhoz hozzájárulnak, mivel az ipar-palota felépítésére nem tartják alkalmasnak a mai időköt és viszonyokat.

Az átalakítással pedig hosszabb időre meg lenne oldva a szakiskola elhelyezésének a kérdése. Sőt kilátás van arra is a polgármester és országgyűlési képviselőnk közbenjárása folytán, hogy az átalakítás költségeinek egy részétől is megszabadítja a várost a kereskedelmi kormány jóakarata.

A telek cserét a honvédelmi minisztériumban is helyesléssel fogadták; a miniszter megígérte a hozzájárulást s kijelentette, hogy a kérdés megoldása nem fog nehézségekbe ütközni. Amikor a dolog aktuális lesz, a bizottságot leküldi Nagyváradra.

A vasuti üzletvezetőség.

A nagyvárad vasuti üzletvezetőség felállítására kötött szerződésben Nagyvárad városa elvállalta, hogy az első két évben kárpótolja az ide kinevezett vasuti tisztviselőket az itteei drágább lakbér és a máv. által fizetett lakbér különbözettel.

A közbajlott háboru miatt azonban az üzletvezetőség felállítása halasztást szenvedett. Egyes tisztviselők azonban már vettek itt ki lakást. A máv. már eddig lakbér különbözet pótlék fejében 17000 koronát követei.

Az ez ügyben folytatott tárgyaláson a máv. igazgatóságnál dr. Thury László városi főügyész is részt vett.

A tárgyalások eredményre vezettek, s a máv. hajlandó a város kérelmére abba bele-menni, hogy a lakbérkülönbözeti pótlék fizetésének kötelezettsége két évig attól az időtől számíttassék, amikor az üzletvezetőség felállítása tényleg megvalósul. Ez idő szerint tehát megszabadul a város a fizetéstől.

Még több városi ügyben eljár a polgármester.

Sajnos arra kevés biztatást kapott, hogy a szőlők permetezéséhez szükséges a város által kért rézgálicot megkapják a szőlős gazdák.

A VÉDŐ.

(Arcképvázlatok II.)

Mások és ügyész brachiummal keres-
hotik a vádlott agyvelejének tekervényeiben
a teit valódi történetét, a *cur, quare-t*, a
cui prodest et, meg a *quo modo-t*, s a *qui-
bus auxiliis*, magyarul a legvilágosabbnak
látszó büntett örökké homályban maradó
megindulásának, kifejlődésének és megtör-
téntének igazi képét, e működésükben ke-
mény akadályai találkoznak. A védővel.

A védő ma nem furfangos fiskális, aki
ide-oda csavargatja a törvény kaeskarangóit
a „feltevélagyva” kkal. A védő nem bün-
tára a vádlottnak és nem palást, amelyet
ráterítve a gaztevőkre, ezeket mentesíti a
büntető megtorlástól. Régen, anno, nagy-
képi és nagyszakállu védők izzasztották a
kiszívetésű birákat rettenetes körmondataik-
kal és vakmerő fordításokkal, kiderítve a
feketéről, hogy fehér s a vádlottról, hogy
ártatlan. A régi védő inkább rabszabadító
volt, terrorizálta megszerzett vagy össze-
lopkodott hírnevével a nehéz nyelvű tanut,
a panaszost, olykor a birákat.

A védő ma a vádlott igazának kép-
viselője s ezért a törvényt tartja a bíróság
elő, mikor be akar hatolni a vádlott lelke-
nek egész kompletumába. A védő — az
igazi védő — a törvényalkotás módját tanul-
mányozza, a l'esprit duloi-t párologja ki a
száraz paragrafusokból s akkor rámutat arra
bátran, hogy ezt nem akarta a törvényhozó
vagy ha akarta, nem volt képes ezt az aka-
ratát kifejezni szabatosan. A törvény védel-
mére bizza a vádlott ügyét, a törvényt
nyit utat a már körülzárt embernek, a sok
hamis és ferde tanuvalomás helyébe a tör-
vény élő lelkét helyezi szószólv gyanánt.

Ez a védő már nem sikerüket vadász,
hanem kodifikátor. Nemesak hozzájárul a
büntethetőség kiderítéséhez, tehát az igaz-
ság első formájához, hanem megindítja a
jogszabály felyamatát.

Honnan e magasabb célra való törekvés,
amely a törvényhozót figyelmezteti, hogy
ha büntetni akar, először alkosson megfe-
lelő jogszabályt? Itz a származás kér-
dése.

A védő gyakran bíró vagy más biva-
tálnok család sarja. A magyar bírói és hi-
vatalnoki sors az ő sorsuk. Jönnek ezek a
tegnap még idegen fajták a világ minden
részéről, északkeletről úgy mint északnyu-
gatról, s másodjiziglen a beolvadás tökéletes,
a magyarság kifogástalan, az érzés lobo-
gón s becsületesen hazafias. Áldott hazai
föld, melyet imádunk, te hozod ide s ala-
kítod át magyarokká az idegen fajtól el-
eredt s ideérkezett tanárokat, birókat, hiva-
tálnokokat, akikből magyarságunk új ener-
giát fakadnak és terjednek. Áldott föld s ti
drága, áldott fajták, most magyarok, méltók
vagytek egymásra.

Kis hivatalban nagy családdal, ez volt
a magyar bírói kar karrierjének kezdete ré-
gea is. Kis fizetés. harmadrésze sem annak,
ami az angol bíróé s milliók peres fufang-
jaiban utat vágni, ez volt az ő életük. S
apostoli szegénységben szívósan nyomultak
naponta az előrejtött igazsághoz, példátlan
becsületességgel küzdve anyagi bajokkal, de
kiküzdötték maguknak a becsülést. Volt idő
nemrég, mikor a bírói kar kezében volt az
ország becsülete, ajkukon a nemzet igaz-
sága s ő ki is merték azt mondani. Fél-
lem nélkül valók voltak, pedig családjuk

gyakran nélkülözött. A bírósé, a tanaré, min-
den hivatalnoké.

Mikor feláll helyéről a védő nem ha-
sonlít a képekhez, melyeket róla szolgálat-
kész újságok édeskés színekkel rajzoltak.
Még a fénykép felvételeihez sem, amelyek-
ben öreges, sötétkarikkal körülvev, barát-
ságtalan „közéleti nagyság” nak vagy félel-
metességnek mutatkozik. Nem alkalmazko-
dik a sémához s a neki felkinált sze-
rephez.

A közéletben ugyis tisztjával szalad-
gálnak azok, akiknek fejét leharapta a szel-
gálatkész sajtó. Az egyik mindig szellemes,
s másik mindig örökké önzetlen, a negyedik
folyton tudós, az ötödiknek, a hatodiknak is
kivette a velejét a derék újság s ő k szegé-
nyek kénytelenek alkalmazkodni a megállá-
pításhoz.

Olykor kiderül e tévedés, Kepes Samu
példánul kellemetlenül szellemes dolgokkal
traktálta ismerőseit, „viccelt”, s ez megörö-
kítődt, most tudjuk már, hogy rossz viccet
csinált s hamisította a szellemet is. Olcsó
reklámemberek újságdícsősége mindig szem-
fényvesztés.

Védők nem enged e kényszernek, el-
megy mellette. Feláll, most én jövök. Szeme
hidegan acélos, olykor komor, fúti valami.
Arca markáns, testtartása egyenes, férfias,
igen ez egy komoly, mélyen szántó férfi,
ritka példány, mert lent jár mindig a mély-
ségeken, ahol az emberi lélek erőlködik a
felemelkedéshez és *miserere Domine*, bñ
sokan elesünk. Mintha beszélgetést folytatna
alvilági hatalmakkal, dűbörgő emberi indu-
latokkal, láncra vert akaratokkal, égből le-
taszított angyalokkal s mutatna fel az isteni
jóságához, az emberi irgalomhoz s a szen-
vedők Atyjához.

Ez a hangja, amit mond, az hideg, jó-
zan valóság, a jog alkalmazhatóságának fej-
tegetése, s polgári szabadság követelése.
Felnyitja a törvényt s hirtelen rámutat: itt
a hiba, a hiány, az én védettem nem sér-
tette meg a törvényt. Így kerül ki sértetlen-
ül a Szóges Szobor karjaiból a gyámoltal-
lan polgár, az akaratlanul bajba jutott had-
seregszállító, az ügyvéd, a jegyző s min-
denki, aki nem ismerve a törvényt, niheite,
hogy ő bűnös, mert vádolják.

Ilyenkor érezzük, hogy az ügyvédre
mindig szükség van. Most minden szemmi
vád valószínűnek látszik s az óhes kányák
elszaporodtak. A védőknek ma itthon hivatása
van: a középosztály védelme a törvény he-
lyes alkalmazásával.

Beszél s tartása ilyen: az asztalon a
két keze, előrebajol s válla feszül. Birkó-
zásra készen. Birkózik a „pereát” okkal,
amik védettjeit érik. Ezért rövid, szabatos,
hideg. Egy nyelven beszél, amit a laikus
nem ért, de a bíró kiünöben. Figyelnek. Pa-
ragrafus és kis fejtegetés. Döntvények, meg-
határozások, jogi fogalmak, formulák. Ezek
értik egymást. Igen.

Okos emberek beszélgetnek így nagy
dolgozról indulat nélkül, csöndesen, finom
distinkciókat robbantva ki fogaik sővénye
közül. Országok sorsát intézik így, *magna
sapientia*, de kevés zajjal. Ez tudja, mit
kell mondani, hozzájuk tartozik, nem izél,
hanem védi a szorongatottat. Odavezeti őket
a törvény forrásához: ime, lássátok, tiszta,
nem zavarta védettem a forrást. A birák
belenéznek a ragyogó tüztükörbe s bölín-
tanak.

Egy nyelven beszélnek és ez a fő. Örök-

lés dolga minden, akaraterő a többi. Az an-
glok vitázhatnak, hogy praktikusabbá te-
gyék-e pedagógiájukat, nálunk az idealiz-
mus adta erkölcsi erőnk mindig s ez fenn-
maradásunk titka.

Csak egy vázlatról van szó most. Ki-
alakulóban van egy stílus, a törvényalkal-
mazás és jogszolgáltatás terém. Ennek képe
ez a kis írás.

sz. d.

A városi közgyűlés előkészítése.

Ireda főnök a villamosműhöz.

Nagyvárad város törvényhatósága esű-
törtökön tartja közgyűlését.

Az állandó választmány tegnap tar-
tott ülésében készítette elő a közgyűlés
ügyeit.

A polgármester bemutatja a miniszter-
elnök levelét, amely szerint király ő Fel-
sége köszönetet mond a címer kérdés meg-
oldásáért a város által küldött hódoló fel-
íratra.

A nagyvárad kereskedelmi és ipar-
kamara átiratban arra kérte a várost, hogy
a kiskereskedők is árulhassanak liszt-
neműeket. — A tanács a kérelem teljesi-
tését nem javasolja.

A Népjóléti bizottság az iránt kereste
meg a várost, hogy a fődek bevetése s
más hasonló dolgok keresztülvitele céljából
gazdsköröket alakítson. Az átirat tudomásul
vételt javasolja a tanács.

A honvédtüzér löporraktár felépítése
most már elodázhatlan. Annak idején a
Gereter—Megyeri és Szunyogh cég 65000
koronáért hajlandók voltak felépíteni a lö-
szerraktárt, mivel azonban azóta nagy drá-
gaság lépett fel úgy a munkadíj, mint az
anyagnál, csak 135 százalékkal magasabb
összegért, vagyis 76.805 koronáért vállalják
el az építést. A tanács méltányolja az ár-
emelést s az összeg elfogadását javas-
olja.

A hadiadót kivető bizottságba 2 tag ki-
küldésére nézve tesz a polgármester előter-
jesztést a közgyűlésnek.

Temesvár város átiratát, az átvonuló
katonaság szállásbérének megtérítése iránt,
hasonló felirattal terjeszti be a tanács.

A községi polgári leányiskolánál létesít-
ett milleniumi alapra nézve rég óta huzódik
az a kérdés, hogy az alap kamata felváltva
egyik évben az olasz, másik évben az új-
városi közs. polgári leányiskolánál adassék
ki. — A tanács javasolja, hogy az alap
kamata továbbra is az olasz iskolánál adas-
sék ki minden tanév végén.

Előterjesztést tesz a tanács, hogy a
városi villamos műnél egy irodafőnöki állás
rendszeresíttessék. A szerződés megkötésé-
vel, az alkalmazás feltételeinek megállapi-
tásával s a hely betöltésével a polgármestert
bizzák meg.

Még több apróbb ügy kerül a köz-
gyűlés elé.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozzuk, hogy Bécsi utunk-
ból hazaérve az ottani kiállítás legújabb kalap-modelljeit beszereztük s azokat a
Rákóczi-uti Moskovits palotában levő üzletünkben bocsájtjuk k. vevőink rendelkezésére.

Teljes tisztelettel

WESZTFRIED és KMETZ

Telefon 14-46.

A laibachi légi harc.

— Megirta egy nagyváradi katona. —

A . . . honvéd gyalog hadosztályparancsnokságnál teljesít szolgálatot *Élő Vilmos* őrmester, a *Wurst* cég üzletvezetőjének fia. A legutóbbi laibachi repültámadásról részletes leírást küldött szülőihez. E levélből közöljük a légi harc leírását:

— Várjuk az 5 ik Isonzó csatát. Ez is a többiek sorsára fog jutni. De ez várat magára.

Hogy valamivel foglalkoztassanak bennünket rendeztek egy szép repülőgép felvonulást, amely, mint már Hífer jelentéséből biztosan tudni tetszik Laibachnak szót volna, ami azonban rájuk nézve gyászos kudarcral végződött.

Ennek a Laibachra irányuló repülőgép-támadásnak az eleje és végaktusa, amelyet szerencsém volt végig szemlélni, adott okot arra, hogy 1916. február 18-a emlékezetes maradjon előttem.

E napon reggel fél 9-kor elhangzottak a jelzősípön leadott fűtyjelek, amik az utcákon és elhelyezési körleteik udvarain a mozgás beszüntetésére figyelmeztetik az embereket és kötelezik, hogy magukat gyorsan láthatatlanná tegyék, ha egyébként nem, legalább fal mellé, vagy fa alá húzódnak. Ez a jel azonban azzal a hatással is jár, hogy a szobában levők az ablak mellé húzóva, drukkolva szemlélnek, hogy mikor sikerül valamelyik ágyúnak egy gépet eltalálva kényszeríteni arra, hogy a bennülők, bár esetleg halálos zúzódások árán is, ismeretséget köszenek az általuk olyannyira áhított felszabadítandó földnek egy kis darabjával.

Az e napon elhangzó többszöri sipjel már előre figyelmeztetett bennünket, hogy nem közönséges repülőgép felvonulással van dolgunk és azért rögtön a kilátó felé vettük az irányt, hogy onnan többet lássunk. És tényleg a felmászással járó fáradságot kárpótolta az a látvány, amiben most részünk volt.

Mint a sasok a levegőben az alattuk elterülő mezőséget kémlelve, prédára lesve keringtél 11 olasz repülőgép a szemhatáron, mindég magasabb és magasabbra emelkedve keresve az utat ami a tűzvérségi tűzünkkel kivezesse. Majd belátva azt, hogy egy uton ki nem juthatnak, három csoportra oszlottak és rövid időn belül sikerült a 4 jobbról levő legmagasabbra felemelkedett gépnek az első tűzvérségi vonal tűzéval elzárt területen tul jutniok. Ott egy kicsit lejjebb ereszkedtek és így magukra vonva a figyelmet alkalmas jutott a közepén kifelé igyekvő 3 gépnek is keresztül szökniok a tűzvérségi zárvonalon, míg a balról levő 4 gép annyira belekerült a tűzbe, hogy jobbnak látták visszafordulni és a magukkal vitt bombákat utközben leszórva, hangárjaikba vonulni.

Az első vonalon tuljutott 7 gép, mintegy kótelekdeve, mindég lejjebb és lejjebb ereszkedett nem is sejtve azt, hogy az általuk kitűzött célig még sok izgatottságon kell keresztül esniök és tényleg alig ereszkedtek 1500-1800 méterre, mikor alattuk a kis piros-fehér füstfelhők megjelentek, amit ők rögtön és nem ok nélkül figyelmeztetésül vettek, hogy jobb lesz ismét az igazi sasokkal magassági versenyre kelni.

Egy azonban nem követhette a többi

példáját, mert jobbról-balról megjelent mellett egy kis fehér-vörös felhő és ennek hatása alatt hirtelen 300-400 métert esett lefelé, hogy egy újabb felette megjelent felhőcskéből eredő ólomsóttól még lejjebb nyomva hirtelen fordulattal bucsut mondjon a többieknek és azoknak a farkát mutatva hazafelé igyekezzen. Már-már elbaogzott az ezen felvonulásban gyönyörködő, alatt levő, itt doberdőszerű (rozsdaveres) földtekét taposó honvédek szájából egy pár „Éljen” kiáltás, mikor felhallatszott a motorberregés és a gép bár nagyon lassan, ismét felfelé vette az irányát, de visszafordulni és a többiekhez csatlakozni már nem volt bátorsága. Az „Éljen”-ek koraiaknak bizonyultak és megkezdődött a drukkolás, hogy mi lesz, ha a gép az elsővonalbeli védőágyuk tűzébe kerül.

A tűzvérséink megtették minden tőlük telhető, lőttek a gépet oly gyönyörűen, hogy öröm volt nézni, de ugylátszik a bennülők is jól imádkoztak a szűz Madohához, mert bár mind lejjebb és lejjebb ereszkedve mégis sikerült nemcsak a saját, de még az olasz védővonalon is tuljutniok. Annyi azonban bizonyos, hogy vagy az egyik vezetője sebesült meg, vagy pedig a motorban kapott lövést, de a bennülőknek sikerült a segítőmotort bekapcsolniok és így megmentek.

Kár volt pedig érte, mert a legújabb fajta olasz „Grosskampfflieger”-ek egyike volt, amit már nagyon szerettünk volna közelebbről látni.

Nem sokáig értünk azonban rá ezen az eseményen szomorkodni, mikor újabb látványosság kötötte le a figyelmünket. Felhallatszott az erős, jólismert berregés és megjelent hátul egy domb mögöl felemelkedve az első saját gépünk egy kis „Focker” gép. Gyors, könnyű, biztos, a szákmányát csak ritkán tévesztí el, olyan, mint a sólyom. Ezt követte még 2 „Focker” és 2 saját „Grosskampfflieger”-ök, az egész vidéket betöltve berregésükkel, hogy mind magasabb és magasabbra emelkedve, elállják a Laibach irányába elvonult, most már csak 6 olasz repülőgépek a visszavonulási útját.

Ezek is megindultak Laibach felé, miok pedig otthagya eddigi megfigyelő állásunkat folytatott a megkezdett munkát. Javában dolgoztunk, mikor újból repülőgépberegés vonta magára a figyelmünket, amibe belevegült a géppuska ropogás is.

Felrohantunk a figyelőbe és végig néztünk az eseményt, aminek megkapó leírásához én nem is merek hozzáfogni.

Elöl óriási magasságban 4 olasz repülőgép teljes sebességgel az olasz front felé két saját repülőnktől géppuskázással üldözve, anélkül, hogy eszébe jutott volna a mieinkkel felvenni a harcot. Hátrább és egy kicsit lejjebb két olasz „Grosskampfflieger” 2 „Focker” től és egy kétfedelű üldözőgépünk től hajtva.

De hová lett a büszke keringelés, ami elinduláskor a sashoz tette hasonlóvá az olasz gépeket. Biz azt valahol Laibach táján felejtették és most inkább úgy néztek ki, mint két megzavart bagoly, vagy varjú, fecskétől üldözve.

Az egyiknek sikerült a mi felül levő kis gépünk folytonos struclizásaiból kiszaba-

dulnia és a nagy gyorsasága miatt az üldözéstől elmenekülnie, ezzel azonban a beunt maradt egy gépnek a sorsa teljesen meglett pecsételve, ezt a mi három gépünk teljesen körülfárta. Felette és mellette körözve rá-rá csaptak, hogy géppuskás esőrútkel egyet kettőt csipjenek rajta és figyelmeztessék a leszállás kényszerűségére. Nagy fojton előtte és felette struclizott, nehogy szabad tér maradjon neki a teljes gyorsaság kifejtéséhez. Lezuhantani most már kár lett volna, most már lehetőleg épen kellett, hogy a kezeink közzé kerüljön.

Meg kell adni, igyekezett a szerencsétlen tőle telhetőleg, hogy kikerüljön a mieink kezei közül. Már már kecségtette is talán a bennülőköt a remény, hogy a vonalunkon tul jutnak, hisz a magasból már láthatták a saját vonalaikat, mikor a mieink megsokalták a játszadózást és a vezetőnek egy jól irányzott géptegyvergolyót irányítva a szívébe, kényszerítették a kisegítő gépet kezelő pilótát a sikló repüléssel való leszállásra.

Ezetverő „Éljen” és „Bravó” kiáltás reszkettette meg a levegőt és minden epkéláb ember rohant, hogy a látszólag 1 kilo-méterre, valóságban azonban 3-ra lezuhant gépet megnézhesse, nem törődve azzal, hogy a tömeges nekirohanással a leesett gépet amugy is bosszút libegő olasz tűzvérség figyelmét magukra vonják. Hála az Istennek, azonban a vezetőségünk nem szokta olyan hamar elveszteni a fejét és pár perc múlva a rohanó ár meg lett állítva és csak kis részének megengedve a géphez való eljutás.

Az auto is egy pillanat alatt készen állott és a tábornok ur is rögtön utra kelt, hogy megsemméltje a lezuhanás helyét és a gépet.

Mikor odaértünk, a közelben levő tűzvérséink legénysége már körülvevte a gépet és a leszállási tulát és csak könnyen megsebesült egyik pilótát, még mielőtt az a gépet tönkretelhetne volna, lefogta és — oh a sorsnak az ironiája — beszállította a zuhanás helyétől körülbelöl 100 lépésnyire fekvő „Borta” (30.5 ós) fedezésébe és így alkalmas volt a pilótának, akinek talán pár nappal ezelőtt ezen, az olaszoknak oly sok kárt okozó mozsarunk álláshelyét kellett volna kikutatnia, azt egész közelről látni, anélkül azonban, hogy azon az olasz tűzvérség által erőszakot követtesen el.

A másik bennülő, a vezető kihült kezével a kormányt markolva, lecsuszott állapotban feküdt az ülés mellett.

És a mi gépeink, megszapordva a két másik — a négy olasz gép üldözéséből visszatért — géppel ott kovályogtak a leesett felett, körülkeringve egy kissé alantabb levőt, a győztest, amely kis idő múlva a legyőzött mellé leszállott, hogy megsemméltje áldozatát.

Bizony az olasz gépen volt is mit nézni. Egy szárny maga hangárul szolgálhatna egy kis „Focker”-ünknek, akkora a kiterjedése. Három motorral vanak felszerelve és így bár nem a sulyuk, még sem csodálatos az az óriási gyorsaság, amit repülés közben ki tudnak fejteni.

De hát a nappal kimerészkedő bagoly nem kerül el a sorsát és a fecskék ugyan csak megtépzazzák, úgy hogy sokszor magával tehetetlenül lebukik. Ebből tanulnak is az olasz repülők és nem nagy kedvük van ezt megcáfolni, hanem ahol csak tehetik, elbujnak és ha egy kis „Focker”-t vesznek észre a levegőben, ijedten menekülnek.

Emléklül itt küldök egy kis darabot a lezuhanat olasz repülő szárnyából és egy fel-

Markovits és Weinberger cégnél Bémer-tér

az összes raktáron lévő téli árúk feltári árban eladatnak. Ugyanott a legújabb costumök a legolcsóbb Telefon 11-09. árban mérték szerint készülnek. Kelengye fehérnemű, óriási választék- Telefon 11-09. ban. Ruhaszövetek, selymek, delainek és batistok mértékszerinti eladásra.

vételt a gépről, amiről majd a napokban többet és jobbat küldök.

Semmi különösebb bajom, csak várom vágyakozva a győzedelmes békét és bizony mondom, szívesebben nézném odahaza a feoskék repülését, mint itt a repülőgépek kóválygását, bár az előbbi nem is manne ily látványosság számba.

Dr Miskolczy Imre egészségügyi felügyelő Nagyváradon.

A vármegye és Nagyvárad város területén előfordult hólyagos himlő esetek nagy száma a legmesszebbmenő óvintézkedések foganatosítását tette szükségessé. A leghatásosabb intézkedés kétségtelenül a védő oltás. Az általános oltás volna az egyedüli óvintézkedés, mely minden kellemetlenségtől megvédené a közönséget. A hatóság kész is az oltások foganatosítására, még pedig díjtalanul. A közönség azonban sajnos alaptalanul idegenkedik az oltástól s így a hatóság intézkedéseit eredménytelené teszi.

A közönség magatartása végül is arra kényszerítette a hatóságokat, hogy a kényszeroltásnak megtétele iránt a belügyminiszter rendeletét kérje ki. Biharvármegye területéről a magyarországi járásból Miklórtás és Bihardebrosd lakosságának általános oltását kérte az alispán a belügyminisztertől.

A központi járásban, ahol szintén fenyegető mérveket kezd ölteni a himlő, az alispán az egész lakosság beoltásának elrendelését kérte.

Miklórtás és Bihardebrosd községek beoltását a miniszter engedélyezte is. Tegnap erről táviratilag értesítette az alispánt. A központi járásra vonatkozólag azonban még csak statisztikai adatokat kért. Kár és szűgyre nézve hátrányos, hogy a belügyminiszter nem soron kívül intézkedik az oltások ügyében.

Tegnap Miskolczy Imre közegészségügyi felügyelő Nagyváradra érkezett. Elsősorban Mórész Ernő vármegyei főorvost látogatta meg a felügyelő és ott betekintett a hólyagos himlő aktáiba. Átnézte az összes adatokat és a himlő ellen foganatosított óvintézkedéseket. A közegészségügyi felügyelő a találtak felett a legnagyobb megelégedését fejezte ki.

Délután Nagyvárad város főorvosi hivatalát látogatta meg Miskolczy. Az ott tapasztaltakkal is meg volt elégedve.

A közegészségügyi felügyelő Budapesten be fog számolni az itt tapasztaltakról.

A közegészségügyi felügyelő jelentése mindenesetre döntő befolyással lesz az általános védő oltások elrendelésére. Nagyon valószínű, hogy a közegészségügyi felügyelő távozása után csakhamar meg fog érkezni a nagyváradai polgárság kötelező beoltására vonatkozó rendelet.

Különben az illetékes egyének nyilatkozata szerint a védőoltás a legtökéletesebb védekezés a himlő ellen. Igen helyes volna tehát, ha a közönség a kormányrendelet bevarása nélkül önként óvná meg magát a himlő veszedelmétől az által, hogy beoltatná magát.

Hadifogoly munkások engedélyezése.

Az engedélyezés feltételei.

Miután a m. kir. miniszterium 550—191 M. e. számú körrendeletével megalakított, biharvármegyei gazdasági munkabizottság, mely a hadifoglyok kiosztását illetőleg Nagyvárad város területére is kiterjedőleg fog működni — tájékozódni kíván a tekintetben, hogy a földművelésügyi miniszter ur által Biharvármegye és Nagyvárad város területére átengedendő hadifogoly Contingensből hány hadifogoly munkást igényelne Nagyvárad város.

Ezen célból felhívom a Nagyvárad város területén levő ipari és gyári vállalatokat, valamint önálló iparosokat, hogy a városi tanács katonai ügyosztályánál legkésőbb 3 nap alatt jelentsek be hogy hány hadifogoly munkást igényelnek.

A bejelentések, mely irásban teendő meg, tartalmaznia kell a munkaadó nevét, lakását, az üzemet, amelyben a hadifoglyokat alkalmazni kívánná, a helyet, ahol a hadifoglyok elszállásolva lennének milyen mesterségű vagy szakképzettségű hadifoglyokat kér, jelenleg az üzem vagy ipartelep mennyi munkást foglalkoztat s milyen indokból áll elő a hadifogoly munkás alkalmazásának szüksége.

Tájékoztatóul közlöm az érdekeltekkel, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter által a hadifogoly munkások kiadása tárgyában kiadott szabályzat értelmében a hadifoglyok 100 as, illetve 10 es csoportokban adhatók ki, 10 es csoportnál kisebb csoportokat a gazdasági munka bizottság csak különösen megindokolt kivételes esetekben adhat ki, ha ezt a helyi viszonyok okvetlenül megkövetelik, és ha e miatt viaszáságoktól tartani nem kell, minden kiadott hadifogolyért 30 korona óvadék teendő le készpénzben, betéti könyvekben, vagy óvadékképes értékpapírokban, az óvadék a gazdasági munkabizottság útján a kérvény benyújtásával egyidejűleg Biharvármegye alispánjánál teendő le.

A jelenlegi bejelentés alkalmával az óvadékokat nem kell letenni, csupán akkor, amidőn a gazdasági munka bizottság megállapítja, hogy a kiadott fogolycontingensből mennyi jut Nagyvárad városára s így egy-egy munkaadó mennyit kaphat, amiről annakidején az érdekeltek értesítve lesznek.

Tájékoztatóul még közlöm, hogy a munkaadó a hadifoglyok megfelelő elszállásolásáról minden ellenszolgáltatásra való igény nélkül tartozik gondoskodni, ugyancsak az őrszemélyzet elhelyezéséről is. A hadifoglyok élelmezéséről ugyancsak a munkaadó tartozik saját költségén gondoskodni a szabályzatban meghatározott keretek között, tehát a katonai kincstár a hadifogoly munkások élelmezési költségeihez hozzájárulást nem ad.

Az őrkisérlet élelmezéséért fejenként és naponként egységesen 1 korona 30 fillérben megállapított élelmezési átalányt ad a katonai kincstár a mely összegben a kenyér megváltás is benn foglaltatik. A munkaadó tartozik a hadifoglyok orvosi felügyeletéről gondoskodni. A megbetegedett hadifoglyot vagy őrt orvosi kezelés alá helyezni, s csak amennyiben a kezelőorvos szükségesnek tartja helyezendő el a hadifoglyot kórházban ahol az ápolási költséget a katonai kincstár viseli.

Az 550—1916. M. E. számú rendelet értelmében az orvosi felügyelet költségeit a munkaadó viseli és erre vonatkozólag a kezelő magán orvossal megállapodni tartozik. A díjazásra vonatkozólag ezen rendelet tartalmaz intézkedést.

A munkaadó ezeá kivül köteles rendelkezésre bocsátott hadifoglyok gondos őrködéséről is gondoskodni, mert a katonai őrszemélyzet jelenléte nem menti fel a munkaadót a hadifoglyok gondos őrzésének kö-

telezettsége alól. Ezen őrszemélyzet fizetése is természetesen a munkaadót terheli.

A hadifogolynak kisebb szükségletei fedezésére munkapótlék jár, a mely legkevesebb napi 15 fillérben van megállapítva és amelyet a munkaadó tartozik viselni. A munkaadónak jogában áll a hadifoglyoknak a rendes munkamértékét meghaladó teljesítményekért magasabb pótlékot adni, ha ezt helyén valónak tartja. A hol a nagyobb munkaszolgáltatás kedvéért magasabb pótlék, illetőleg munkabér fizetetik készpénzben naponként legfeljebb 50 fillért szabad kifizetni, míg az esetleges többletek pontosan vezetendő jegyzékben a hadifoglyok javára irandók. Az ipari munkában és ipari üzemekben egy órai déli pihenőt beleszámított 12 órán túl terjedő munkaidő minden további munkadíjért a hadifoglyoknak 6 fillér külön pótlék fizetendő s ugyanolyan pótlék illeti meg őket minden olyan óráért a melyet a saját vallásukra nézve megállapított pihenő napon munkával töltönek el.

A hadifoglyok ruházatáról a katonai kincstár gondoskodik, a munkaadó azonban kárpótlásra kötelez abban az esetben, ha a ruházat idő előtt használhatatlanná válik azért, mert a hadifoglyoknak a ruházat kellő rendbetartására alkalom nem adható vagy ha a hadifoglyok ruházati felszereléseiket a hiányos felügyelet következtében eladják. A hadifoglyok és az őrkisérletnek a munkahelyre és onnét a táborba való viaszállításával fermerülő költségeket a katonai kincstár viseli.

A hadügyi igazgatás sem a dondatlan-ságból, sem előre megfontolt cselekedetekből származó kárért nem szavatol bármilyen természetűek legyenek is azok. Módjában áll azonban a munkaadónak magát esetleges károk ellen biztosítás kötésével fedezni. A betegség és baleset biztosítás a hadifoglyokat és őrkatonákat illetőleg nem kötelező. Mindezt üzemi baleset a felügyelő orvosnak bejelentendő aki erről éppen úgy mint a polgári munkások baleseteinél az illetékes hatóságot értesíti.

Ezenkívül köteles a munkaadó a hadifoglyoknál előforduló balesetek alkalmával az őrségek parancsnokának orvosi bizonyítványt adni a végből, hogy a hadifoglyok a balesetekből kifolyólag támadó eltartásra irányuló igényeiket annak idején otthon saját hadügyi igazgatásuknál érvényesíthessék.

Minden nemű a fentiekben fel nem sorolt adatokra vonatkozólag felvilágosítással szolgál a városi tanács katonai ügyosztálya, a rendőrkapitányi hivatal megbízott tisztviselője, az ipartestület és a kereskedelmi és iparkamara, mely hatóságok a hadifogly szabályzat példányaival ellátottak.

A jelentkezősek a fent kitüntetett záros határidőn belül annyival is inkább eszközöndők, mert a később előterjesztett igények előreláthatólag nem lesznek teljesíthetőek.

Nagyvárad, 1916 március 3.

Lukács Ödön
polgármester helyettes.

*** A hadiadót be kell fizetni.** Az 1915. évi hadiadó kivételét Nagyváradról mintegy nyolevevan felebbezték meg. A panaszok egy részét már elintézte a közigazgatási bíróság, nagyrésze azonban elintézetlen. A pénzügyminiszter a törvényben megadott azon rendelkezés alapján, hogy a hadiadó behajtását a panaszjogorvoslat nem akadályozhatja, most elrendelte, hogy a hadiadót a pénzügyi hatóságok hajtsák be. Ezért mindenki felszólítást kapott a városi adóhivataltól, hogy, bár megfeleltette a hadiadó kivételét, fizesse azt be 8 nap alatt. Ha a bíróság törli a hadiadót, visszafizetik. A befizetés alól csak nyomós okok alapján ad felmentést a pénzügyigazgató. Ezt irásban kell bejelenteni.

Félremagyarozott rekvirálási rendelet.

Zugolódik a közönség.

Az elrejtett gabonakészletek felkutatását Nagyváradon már megkezdtek a pénzügyőrök. Csaknem házról-házra járva keresnek fel minden készletet és a legnagyobb könyörtelenséggel visznek el minden kis fölösleget. Mint legutóbb nyilvánosságra jutott, a pénzügyőrök 20-30-50 kilogramm fölöslegeket szedtek össze. Egy-egy helyről nem sok, amit elvittek, azonban végeredményben igen tekintélyes összeget tesz ki az egész város területéről.

A készletek felkutatása alkalmával igaz, hogy találtak a pénzügyőrök igen tekintélyes mennyiséget is. Ezek a helyek azok, a melyeken egyenesen spekulációra szedték össze a terményeket. A pénzügyőrök nagyon helyesen jártak tehát el, hogy ezekről a helyekről összeszedték a zsarolásra összehalmozott terményeket.

Vannak azonban olyan helyek, ahonnan valóban igazságtalanul szedték el a pénzügyőrök a készletet. A nyilvánosságra hozott rekvirált mennyiségben 30-50 kilós tételeket is találunk. Ez már a miniszteri rendelet leghatározottabb félremagyarozása.

A termények felkutatásának egyedül az volt a célja, hogy az elrejtett nagyobb mennyiség a fogyasztástól el ne vonassék és azzal visszaélések ne tudjanak elkövetni. A kormány tehát e rendelettel főként a vidéket akarta rábíri az ott tényleg elrejtve levő készletek beszüntetésére. A vidékről azonban semmi hír. Ellenben a pénzügyőrök Nagyváradon kifogyasztókra, kiszagzdálkodókra fektették a fősúlyt. Közludomásu, hogy a város kispolgárai a külterületeken igyekeznek egy-két sertést is tartani. Annak hizlalására tengerire van szükségük, tehát gondoskodniuk kellett már most a tegeriről. Egy-egy hizlalásnál 30-40-50 kiló valóban jelentéktelen összeg. Ugyanígy van a babbal, zabbal stb. vel is. Ma a bab az emberi tápláléknak igen tekintélyes részét képezi, mert nincs borsó és lenese.

Egy-egy nagy családnál 10-15-20 kiló bab tehát semmi. Vagy talán nem gondolja a pénzügyőrség, hogy azok a fogyasztók, akiknél 30-40 vagy akár 50 kiló liszt, buza fölösleg van, hogy azzal mindjárt spekulálni is akar az illető.

A pénzügyőrök eddigi magatartásából nyilvánvaló, hogy a pénzügyőrök nincsenek kellőleg felvilágosítva a miniszteri rendelet felől. A rendelet intenciója az, hogy a termények ne legyenek felhalmozva, kivonva a fogyasztásból. Ezért kell elkövetni tehát a be nem jelentett fölösleges készletet. Hogy mennyire helytelenül járnak el a pénzügyőrök, annak illusztrálására adjuk a magyar kir. pénzügyminiszternek 1109-916. P. M. számú körrendeletéből azt a részt a mely a lefoglalható gabonára vonatkozik. A rendelet 12 ik bekezdése a következőket tartalmazza szóról szóra.

... eljárásnak csak akkor van helye, ha a pénzügyőrség azt látja, hogy a fél által saját házi és gazdasági szükséglete gyanánt bejelentett mennyiség, a fennforgó viszonyokhoz képest, aránytalanul nagynek látszik."

Ime, a rendelet. Nyilvánvaló tehát, hogy

itt tulkapásról van szó, még pedig olyan tulkapásokról, amelyek a közönség elégtelenségét és zugolódását provokálták. Németh István pénzügyigazgató bizonyára semmit sem tud az eljárásról és ezek után gondoskodni fog róla, hogy a közönség alaptalan zaklatásoktól meg legyen kímélve. Másik ok a pénzügyőrök eddigi eljárásának megváltoztatására a mai rendkívüli drágaság. Nem szabad ugyanis megfosztani azokat a kiszagzdálkodókat, magánosokat attól a fölöslegtől, amelyet sertés, vagy aprómarha tenyésztésére fordítanak. Ha az elkobzással elveszünk a tenyésztés lehetőségét tőlük, akkor a jövőre hatványozva fogjuk érezni a mai drágaságot. Hieszen ahelyett, hogy hátráltatjuk ezeket a polgárokat gazdálkodásukban, jobban tennénk, ha segítségükre sietnénk.

Rendőrfalváért.

Hangverseny a Kath. Körben.

Ma délután 5 órakor fog lezajlani a rendőrség kabaréselőadással összekötött hangversenye, amelyen amin az előjelek mutatják, az egész város társadalmára részt vesz. Mindezenre zsúfolt ház fogja végigvezni a rendőrtisztviselők és hivatalnokok hazafias hangversenyét, amely igazán pompás számokból van összeállítva. A komoly és vigelem egyformán szerepel a műsoron.

Az ünnepélyen a Szigligeti-színház kitűnő művésze, Lévai Farkas Pál fog konferálni, aki e téren már számos babért aratott szellemességével. A hangverseny ötletes rendezője Losonczy Gábor városi tisztviselő.

A tartalmas műsort a következőkben adjuk:

1. Magnitó, tartja Darabánth Ferenc.
2. A hadnagy ur apósa. Bohózat 1 felvonásban. Irta L. Farkas Pál. Személyek: özv. Szaploneczayné Mándoki Gizella urleány. Laura leánya: Szilágyi Mariska urleány. Mordlaci hadnagy: Novák Ferenc. Tógyer inasa: Lakatos Sándor.
3. Tánc: lejtő Berceky Gitta urleány, zongorán kíséri Brán Viola urleány.
4. Férfi négyes. Ózskor, Fohász című műdalok, éneklik: Szabó Imre, Halmos András, Székely Lajos, Molnár Győző, Nagy P. István és Löbarmayer Gyula.
5. Költemények Emőd Tamástól és Gyóni Gézától, szavalja Mándoky Panni urleány.
6. Műdal: előadja Mándoki Gizella urleány, zongorán kíséri Alexandorné urasszony.
7. Mi a haza. Melodráma Ábrányi Emil-től zenéjét szarozta dr Horváth Ákos. Szavalja Elekes András zongora kísérettel és dalokkal.
8. Magyar dalok és a „Magyarok fohásza” Löbarmayer Gyulától, énekli a szerző, zongorán kíséri: Detmer Gyula.
9. Tánc lejtő: Berceky Gitta urleány, zongorán kíséri Brán Viola urleány.
10. Kacagó leányok.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Dezső József. Személyek:

Özv. Csereyné	— —	Czeglédy Stefike
Elza szininövendék)	Mándoki Gizi
Gabi)	leá Bodnár Margitka
Szeréna)	nyai Kiss Vera
Manci)	Szilágyi Mariska
Bódi bácsi	— —	Lakatos Sándor
Jenei megyei díjnok	— —	Elekes András
Jutka eseléd	— —	Zöld Magda
Matyi mindenes	— —	Novák Ferenc
Kertész	— —	Vank István

Történik egy vidéki városban.

EDITH és EMMA.

Tulajdonképpen Emmának kellene előlenni, mert ő az idősebb, Edith, aki Coulemont, a Nemzeti Színházmal működik s nemrég leszerződött Nagyváradra Erdélyihez hősőnek. Ugy volt, hogy jövő hétre lejön három vendégjátékra: Fedorá-ban, a Kaméliás Hölgy-ben és a Boszorkány-ban.

Erdélyi tehát várt várt, végre felment Pestre s ott Edith fogadta nagy panasszal: Az történt vele, hogy mikor bejelentette a nagyváradai vendégjátékot a Nemzeti igazgatójának, Márkus Emma, akinek szerepkörében játszik a fiatal művész, így szólt:

— Helyes, csak menjen le kicsikém Váradra.

— Köszönöm, rebegte meghatottan Edith.

— De a ruhákat nem adom ki, fejezte be nagy Emma.

A ruhák tudaiillik a Nemzeti Színházi s Márkus Emma őrzi őket. Drága, finom ruhák s egyhamar nem lehet őket pótolni.

Erdélyi egy darabig próbálta megpuhítani a szőke csoda szívét, de hasztalan. Végre egyet gondolt s ruhát csináltatott Edithnek.

Ebbe beletelik vagy vagy tíz nap. Adig a Nap Lovagja megy s ebbe Hunyadiné igen jól illik. Aztán jön az ifjú Edith, akinek Emma nem adott ruhát.

A magyar építőművészet és a renaissance.

Tegnap tartotta meg felolvasását Virányi Béla királyi mérnök a városháza nagytermében, a renaissance és a magyar építőművészetéről.

Vázolta azokat a tényezőket, amelyek közreműködése mellett született meg a renaissance, vázolta az új korszellem okozta változásokat s azok befolyását a művészetre. Ismertette a gót és a renaissance építőstílus közötti különbséget, miközben leírja a renaissance t jellemző vonásokat és formákat.

A XIX. század építőművészetének ismertetése során végighaladt a bécsi Ringek és Budapest utcáinak e korban épített alkotásain, amíg aztán eljutott a napjainkat jellemző építőművészi irányzatokra és törekvésekre.

Eközben élesen ítéli el a szecessiót, melyet a rokokó rokokójának nevez, a gomba módra elszaporodott, lehetetlen architektúrájú, minden stílus nélküli, diszharmonikus épületeket, viszont lelkesedéssel említi fel Lechner Ödön magyaros iskoláját, akinek a magyar építőstílus körüli intencióit részletezi. Szerinte a rendelkezésre álló számos magyar motívum alkalmas tényező arra, hogy azok az építőművészetbe bevitessenek, építési formát ölthessenek, de a renaissance szabályai szerinti arányok elhanyagolása nélkül, a Lechner Ödön által megindított higgadsággal.

Felolvasását lelkes felhívással fejezte be, melyben a magyar építési gárdát ily irányban való tevékenységre s kitartásra buzdítja, hogy megteremthető legyen a ma-

gyar renaissance a magyar nemzeti érzést kifejező forma technikai megvalósulása.

Az előadás a hallgató közönség általános tetszésével találkozott, amiért Székler Károly tb. elnök a felolvasónak az egyetemes köszönetét fejezte ki.

HÍREK

*** Szentegimádás farsang három utolsó napján.** Farsang három utolsó napján, ma, vasárnapról kezdődőleg szentegimádás lesz a Szent László plébánia templomban. Reggel 6 órakor kezdődik az ájtatosság szentmisével s ettől kezdve egész nap ki lesz téve az Oláriszentiség. Este 7 órakor lesz a szentszombatétel. Szent misék lesznek mind a három napon reggel 7-kor, egynegyed 9 kor és 11 órakor. Vasárnap a 9 órai szentmisét Spett Gyula apátkanonok mondja a Lestyán Eadre plébános prédikál. A hétfői 9 órai nagymisét dr. Karácsonyi János prépost-kanonok mondja és Glatz Mihály káplán tartja a szentbeszédet. Vasárnap este fél 7 kor Mellau István tanítóépzői tanár tartja a szentbeszédet.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Grátzer Károly 37. gyalogezredbeli tart. századost a hadiékítményes katonai érdemeiért III. osztályával tüntette ki. Habel Dezső 37. gyalogezredbeli százados a legfelső dicsőre emelésben részesült.

*** A kórházi választmány ülése.** Biharvármegye kórházi választmánya 11-én délelőtt fél 11 órakor ülést tart. Az ülésen a kórházi szállítók árfelemelési ügyével is foglalkoznak. Az alispán tegnap küldte szét a választmányi ülésre vonatkozó meghívókat.

*** A Katolikus Kör vetítőestéje.** Kedden ismét nagyérdeklődéssel várható estélye lesz a Katolikus Körnek. Az elmúlt 1915. év győzelmeit fogja megismerni a közönség igen érdekes képek kíséretében, melyek közt különösen érdekesek lesznek az orosz lengyelországi várak elfoglalásáról felvett pompás felvételek. Az előadás címe: *A diadalok éve, 1915.* Előadó dr. Krüger Aladár lesz. Az estély kedden délután 6 órakor kezdődik.

*** Megnyílik a magyarországi vasutállomás.** A belényes-vasköhi vasút forgalmának megnövekedése folytán szükségessé vált, hogy Magyarországon vasúti állomást létesítsenek, amely természetesen teheráru forgalomra is be legyen rendezve. Az új állomás már el is készült s a miniszter az illetékes illetkezetséget az állomás mielőbb való megnyitására utasította.

*** A Vörös Kereszt közgyűlése 12-én lesz.** A Vörös Kereszt közgyűlése csak folyó hó 12-én délelőtt fél 12 órakor lesz megtartva a városi közgyűlési teremben, a mennyiben közb. jött akadályok miatt azt egy nappal ki kellett tolnunk. Tárgyak: 1. Tiszteleti tag választása. 2. Delegátusok kiküldése a budapesti központi közgyűlésre. Az elnökség.

*** A Bihar megyei Takarékpénztár közgyűlése.** Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését a Bihar megyei Takarékpénztár saját helyiségében.

*** A leányegyesület hangversenye.** A nagyváradi ref. tanítónőképző intézet Leányegyesülete tegnap tartotta farsangi délutánját a megyeháza dísztermében előkelő közönség előtt. Bebe Károly zenekarának nyitánya után Sas Ede tartott színes, ötletes felolvasást, a közönség nagy tetszése mellett. Ezután Patzkó Sárika a talentumos kis művésznőült a zongorához s kiváló technikával játszotta el Cha. Minade Pierette jót és Scharwenkótól a Polanaisot, melyet a közönség szűnni nem akaró tapsviharral honorált. Ezután szavaltatok következtek *Forgás Hajnalka* szavalt el több költeményt kecskeséges érzéssel. Ezt énekcsám követte. Két ismert nagyváradi urileány, Papp Klárka és Wittenberger Erzsike adtak elő két bájos duettet: Schubert *Sándhenjét* és Mendelssohn *Wasserfuhrját*. A duettokból kitűnt Papp Klárka szép, lágy esengő hangja és Wittenberger Erzsike kiváló tiszta szopránja. Énekszámait meg megújuló tapsviharral jutalmazta a közönség *Vásárhelyi Pálma* táncá következett ezután. Már megjelenése is magára irányította a közönség figyelmét. Bájos mozdulatokkal, taglejtésekkel táncolt. Táncá valóssággal frappírozta a közönséget, mely megújratatta a táncot. Az utolsó szám Szabó Gusztávné, Radiczky Aranka szavaltata volt. Endrődi Sándor „*Visszavárlak...*” című melodramáját adta elő cigányzene kísérettel. Bebe Károly zenekarának gyönyörű zenekísérete csak fokozta a hangulatot, melyet Szabóné szavaltata keltett. A farsangi délután sikerében nagy része volt a rendezőségnek, mely élén Steinhacker Adicának igen nagy buzgósággal iparkodott, hogy a közönségnek minél kedvesebb délutánt szeressen.

*** Adományok.** Dr. Vass Bertalan tankerületi főigazgató 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe és pedig 10 koronát a Népszövetségnek és 10 koronát a Beleznyai siraalékére. Rendelkezési helyére juttattuk.

*** Lopják a rezet.** A Nagyszándor-utcaiban, közvetlenül a Rákóczi ut. felől részben tegnap másodízben lopták le a rézvereteket a kapukról s a kilincseket. A rendőrség most kettőzött erővel nyomoz, mert az a gyanúja, hogy rézgyűjtő banda lopja a rézvereteket s értékesíti.

*** Adományok a Cselédotthonra.** A Cselédotthon bizottság már 1000 gyűjtőlevelet bocsátott ki vidékre. A visszhangról be lehet számolni. Adakoztak: özv. Óráry Sándorné 100 K., Hagen Ferenc plébános 50 K., Kozics Gyula plébános 25 K., Kovács Rezső plébános 8 K., dr. Kravianszky Mór premontrei tanár az északi határtól 50 K., Nagy Illésné 5 K. át. A nemes célra minden adományt hálásan fogad az előkészítő bizottság.

*** Gyászrovat.** Súlyos csapás érte Szalay László postafisztviselőt, Szalay János postatanácsos fiát fiatal felesége, Szalay Lászlóné szül. alsócsernátonyi Kozma Malvinka ma hajnalban türelmes megadással viselt hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Az elhunytat a Szalay-, Kozma, Suhajda-családok és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése vasárnap, március 5-én délután fél 4 órakor lesz a Fűdő utca 17. sz. gyászszőlőnél.

*** Svárdström Valborg mai hangversenye.** Az egész város zenekedvelő közönsége körében óriási érdeklődés nyilvánul meg a Svárdström-Tarnay mai hangversenye iránt. Különös érdekességet kölcsönöz e nem mindennapi művészi eseménynek, hogy Svárdström asszony programja betetőzésül egy gyönyörű magyar dalt, „*Lányom, lányom...*” ad elő. A tiszta jövédlem részben a Gyermekbarát-, részben a Feminista együletet illeti. A Gyermekbarát-egyesület eddig is minden anyagi erejét felhasználva 547 pár cipőt, 5978 korona értékben osztott katonáink gyermekeinek, de még mindig sok a cipőlen gyermek, aki emiatt iskolát mulaszt s betegségnak van kitéve. A hangverseny jövédleme további cipőbeszerzésre fog fordítani, a Feminista egyesület pedig csecsemővédelmi akcióját folytatja. A hangverseny a Vigadó nagytermében este fél 9 kor kezdődik. Kéri a közönség pontos megjelenését, mert a hangversenyszámok között a terem zárva lesz. — Jegyek a Hegedűs-hírlapíródában, este 8 kor a pénztárnál kaphatók.

*** Koszoru megváltás.** Nagy Károly timár 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe Balaton Sándor elhunyt iparos halála alkalmából koszoru megváltás címen a nagyváradi hadiárva részére. Rendelkezési helyére juttatjuk.

*** A garázdálkodó disznó.** Kocsis Erzsébet fugyivásárhelyi napszámos asszony a napokban, mint rendesen, odahaza két idősebb gyermek őrzete alatt hagyta kis fiait, a 3 éves Tógyert és a 6 hónapos Imrét. A két idősebb gyermek napközben gyakran odahagyta a kicsiket magukra, az utcán való futkározás nagyobb gyönyört nyújtott nekik az unalmas szobai szórakozásnál. Ezelatt az udvaron levő ólból valahogyan kiszabadult a bezárt disznó, majd rőfögve benyomta a konyha ajtót s rátrört az ott játszódozó kis gyermekekre. Mikor este az anyjuk hazatért, alétan, öszszeszarva találta a kis Tógyert és Imrét, akiket súlyos sebeikkel beszállítottak a biharmegyei közkórházba. Becsey György rendőrtisztviselő hallgatta ki a gyermekek hozzátartozóit.

*** Mérgező kutya.** Panaszt kaptunk a Csengery utcáról. A 17. szám alól egy fehér, mérgező eb rohan ki s üldözőbe fogja a járókelőket s a gyermekeket. Mivel a kutya toladó, zár alá vételét kéri.

*** Napidíjaz irnok a délutáni órákra** iredai munkát vállal, hogy sok tagu családján segítsen. Délután 2-6 ig szabadidővel rendelkezik. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

*** Megfagyott,** széltől kivörösödött, kicerepesedett arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az YPO jogyú „*Hermat tejkrém.*” Ára 1 korona. Kapható Farkas István „*Apolló*” drogeriájában Rákóczi ut. 7/B.

*** Gurjad Gyurka.** Piszkáló ki. Ellőrik a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvétel. Rendkívül érdekes lemez újdonságok Rákóczi ut. 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkfőnlégességek, Gramafonok, hangszerek olesó szakszerű javítása.

*** Családi rum** vaníliával vagy ananász ízzel literje K. 450. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 70 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat. Kapható Farkas István „*Apolló*” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

*** A Bihar megyei takarékpénztár** közli, hogy bekebelezés vagy más jó fedezet mellett normális kölcsönöket készségeggel folyósít.

* **Tavaszi országos vásár.** A rendőrkapitányi hivatal ezúton is közli az érdekeltekkel, hogy a tavaszi országos vásár a következő sorrendben fog megtartatni és pedig: március 10., 11-én sertés- és juhvásár, 13., 14-én termény-, barom- és lóvásár, 12-től 17-ig kézműipar- és általános vásár fog tartatni. Zárhat minden, mindennemű állat felhajtható. *Rendőrfőkapitányság.*

* **Érdőszegezen** tanult magyar kir. vincellér, aki bizonyítvánnyal rendelkezik, vállal kisebb szállásbirtokosnál szállómunkát. Címe: Szaniszló utca 52 szám alatt.

* **A Nagyváradi Hitelbank, Takarékos és Segélyszövetkezet** tizenegyetik (XI-ik) évtársulatának kifizetése f. hó 14-én kezdve eszközöltetnek.

* **Polcskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szoletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13-02.

* **A legjobb, legkedveltebb,** legelősből beszerzési forrás! Teát, rumot, eszokoládét, szardiniát, szalámit, sajtot, kakaót, szaloncukrot, Kugler, Gerbeaud, bombont. Mindez a legelőnyösebb árban ASZÓDYNÁL, akinek Kossuth-utcai és Rákóczi uti üzleteiben nagy szaloncukor-vásár van. ASZÓDY-féle híres 8 féle zamatu pörkölt kávé, legfinomabb tea, a Sas passagébeli külön halkonzerv üzletben az összes faju pácolt halak amelyek a husi pótolják azonkívül mindennemű kiválóan finom édességek kaphatók. Katonai postaládákat és haretéri dobozok az üzletben megtöltetnek.

NŐI-, FÉRFI- ÉS KATONAI GUMMI KABÁTOK

20 kor.-tól 100 kor.-ig nagy választékban.

Eladás nagyban és kicsinyben

HAAS LIPÓT

linoleum-raktárban

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.

TELEFON 4-63.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: A Kisasszony férje.
Vasárnap este: Csepürágók.
Hétfőn: Csepürágók.
Kedden: Csepürágók.

Szerdán: Csepürágók.
Csütörtökön: A nap lovagja (Bemutató előadás.)

Péntek: A nap lovagja.
Szombaton délután: A eszászáró
Szombaton este: A nap lovagja.
Vasárnap délután: Varázskeringő.
Vasárnap este: Karikagyűrű. (Bemutató előadás.)

Vajnovszky Vilma.

Egy bájos nagyváradi urleány első színpadi sikeréről számolunk be, mikor a Nebátsvirág tegnap — ki tudja hányadik — felrészéről írunk. Vajnovszky Vilma megkérdezte tegnap a nagy közönséget, az ezerszemű Csésart, van-e neki hívatottsága a színpadra? És a legszigorubb kritika is egy szóval felel a kérdésre: van. Vajnovszky Vilma határozott szubrett tehetség, a kit egész egyénisége a színpadra predesztinál. Ezt a véleményünket különben évekket ezelőtt megmunkáltuk, mikor Vajnovszky Vilma először énekelt a nyilvánosság előtt. Igaz örömmel láttuk, hogy akkori véleményünket tegnap Vajnovszky Vilma egy nagyobb szerepben tökéletesen igazolta és a telt színház öszéntén osztotta.

Nemcsak egy bájos és a tapsokra boldogan és hálásan mosolygó fiatal leányt láttunk tegnap a színpadon, mint a Nebátsvirágban fellépő műkedvelők eseteiben annyiszor. Vajnovszky Vilma tegnap fellépése nem egy műkedvelőnek egyszerű és egyszerű próbálkozása, hanem egy igen szép sikereket ígérő művészi pálya első állomása. Még kell tanulnia, az bizonyos, de az is bizonyos, hogy első fellépése mindenben a tehetség meglepően erőteljes megnyilvánulása volt.

Elsősorban szép a hangja: légy, kellemesen csengő, képes a szinezésre, a modulációkra. És éppen, mert értékes hangot fedeztünk fel nála, az az első és legfőbb tanácsunk: képezze ki ezt a kellemes, jó hanganyagot minél alaposabban. Vajnovszky Vilma hangja megérdemli, hogy nehezebb szubrett szerepekben is sikerrel érvényesüljön. Van temperamentuma, mely az első fellépés lámpalázat meglepő gyorsan leküzdötte és nemcsak a szerep kereteiben érvényesült igen jól, hanem azt az impressiót keltette, hogy már teljesen otthonosan mozog a színpadon.

Általában tegnap első fellépésével minden tekintetben megtehető elégedve: játékos és énekbeli határozott tehetségén kívül bájos megjelenése, tiszta szövegkiejtés és izléses, szép öltözékei is hozzájárultak a sikerhez. Őszintén óhajtjuk, de reméljük is, hogy nemsokára Vajnovszky Vilma nevét a legjobb szubrettek közt fogják emlegetni. Csak kitartás, jó énekiskola és sok gyakorlat. A siker, mely első fellépésénél melléje szegődött, tovább is feltétlenül kíséri fogja.

A többi szereplő igaz szeretettel támogatta a leendő kis kolléga első fellépését. Az egész előadás csak dícséretet érdemel. A színházat a közönség zsufolásig megtöltötte. Volt taps, virág, kihívás bőven, és pedig megérdemelten.

Hivatalnok leányok a színpadon.

A magyar színpadnak volt egy korszaka, amikor a budapesti házmeesterleányok özönlötték el Thália csarnokait. Azután jöttek a dzsentri sarjadékai, igen szerencsés lendülettel. Ennek is vége.

Most a hivatalnok leányok korszaka következik. Nemcsak Vajnovszky Vilmáról van szó, hanem az egész új nemzedékről. Erdélyi Miklóshoz például három fiatal tehetség írt ajánlatot, mind hivatalnok lány. Egyik Kasits Péter leánya: Kasits Gizella. Kasits Péter magasrangú hivatalnok volt, miniszteri tanácsos. A második jelentkező a budapesti adóhivatal főellenőrének leánya: G. Etta. A harmadik egy kishivatalnok családból származik. A gazdasági helyzet jelezte a színpadra törekvés.

Itt említjük meg, hogy a jelentkezők közt van Hevesi Mariska is, aki már volt a Szigligeti színház tagja. Jön azonnal. Erdélyi most válogathat.

Új eredeti magyar színmű bemutatója Kolozsvárott. Kolozsvárról írják! Február közepén különös érdekességű bemutatója volt a kolozsvári Nemzeti Színháznak. Battlay Radó polgári néven dr. Pócs Rezső ügyvéd és dr. Kúhd Ernő három felvonásos társadalmi színműve az „Új Törvény” került színre szokatlan érdeklődés mellett. A pompásan perdülő darab új és merész meséjével izgató témájával, szellemes ötleteivel mindvégig lekötötte a közönség figyelmét, mely feszült csöndben követte a színmű váratlan és meglepő fordulatait. A szerkesztés közeli modern szerzők műve, melynek sikeréhez a szereplők legjavával járultak, remélhetőleg még sokszor színre kerül s az ország többi színházai által is elő fog adatni.

Legújabb táviratok.

Reims újabb bombázása.

Budapest, március 4. (Saját tud.) Párisból jelentik: Reimsot hétfőn hevesen bombázták a németek.

A szalonikii antant csapatok várják a támadást.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Szalonikiból jelentik: Az antant csapatok megszállották az aerovici, vodenai hidakat, hogy a központiak esetleges előretörését megakadályozzák.

Milyen erős volt Douaumont?

Budapest, március 4. (Saját tud.) Berlinből jelentik: A Douaumont erőd rendkívül meg volt erősítve. A falu ötventől—nyolevan méter mélységig volt aláaknázva, miből azt következtetik, hogy már békében aláaknázták.

Páris fél.

Budapest, márc 4. (Saját tudósítónktól.) Párisban félnek a németek általános offenzívájától. Joffre az angol hadvezetőségtől erősítéseket kért.

A Douaumontnál folyó hadviselésből és a nagy német haderőtől azt következtetik, hogy Maekensen csapataival harcognak.

A csodás „Möwe“ hazatérése.

Budapest, március 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a tengerészeti vezérkar jelentette: A „Möwe“ cirkáló több havi eredményes cirkálás után 4 angol tiszttel, 29 angol tengerész katonával és matrózzal, 166 ellenséges fogollyal, 103 indussal, 1 millió márka értékű aranyruddal hazai kikötőbe érkezett. A cirkálás alatt rendkívül sok ellenséges hajót süllyesztett el és semmisített meg.

A II német gőzös.

Budapest, március 4. (Saj. tud.) New-Yorkból jelentik: A Dayli Express azt állítja, hogy a Kanári szigeteken tizenegy német gőzös felfegyverkezve, kifutásra készen áll, hogy kereskedelmi hajókra vadásszanak.

„Wacht am Rhein“ a douaumonti rohamban.

Budapest, március 4. (Saját tud.) Genfből jelentik: Douaumont bombázásakor a fűlsíketítő ágyúzásban hallották, hogy a német katonák rohamozáskor a „Wacht am Rhein“-t énekeltek.

Francia hír a szaloniki támadás megkezdéséről.

Genf, március 4. A lyoni Nouvellisteknek jelentik Athénből:

A Monasztir vidék keleti szakasza felől ellenséges erődöket jeleztek, még pedig gyalogságot, lovasságot nehéz és könnyű tüzérséget. Az ellenséges csapatok az angólok és a franciák megerősített állásai felé közelednek. Görög Macedónia északkeleti frontján is az ellenség közeledő mozdulatait látni. A szövetségesek számolnak egy ellenséges offenzívával és állandóan erősítgetik állásaikat.

Ugyanennek a lapnak jelentik Szalonikiból, hogy ott sok friss csapatot hajóztak ki; most várják Korfuból a szerb csapatokat is.

Igazságszolgáltatás.

Szöllőssy Istvánt felmentették. Az urszádi jegyző bűnügyét tegnap befejezte be a nagyváradai törvényszék. Szoboszlav Gyula dr ügyész 120 koronára szabtotta le a vádat, Medvigy Gábor dr védő felmentést kért, mert a vádnak nincs alapja. A törvényszék ez alapon Szöllőssy Istvánt felmentette a vád alól.

SZERKESZTOI POSTA.

Népszövetségi tag. A Kath. Körvetítő estéin a Kath. Népszövetség tagjai is belépti díjat fizetnek; a jegyváltásnál az ideai tagsági igazolvány felmutatandó.

A. G. Annak az éretlen alaknak, a ki keresztény léte nem átalotta azt a sületlen kijelentést tenni a keresztény sajtóról, tessék érthetően megmagyarázni, hogy a Tiszántúlnak pontosan kétszer annyi előfizetője van, mint az illető alak által portált nem keresztény lapnak. Egyébről nem is beszélünk.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Biharvármegye alispánjától.

8079—1915.

Pályázati hirdetmény.

Az ugrai képviselő választó kerületben született és kiképeztetésüket a jogi pályán nyerő azon ifjakat, kik a gróf Tisza Lajos féle alapítványnak az 1916 évre eső kamatából álló 160 koronás ösztöndíjra pályázni óhajtanak ezennel felhívom, hogy Biharvármegye levéltárában megtekinthető alapító levélben foglalt feltételeknek megfelelő és tanulmányaikban kellő előmenetelüket igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket nagyméltóságú gróf Tisza István urhoz címezve, hozzám 1916. évi április hó 30-ig annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkező vagy hiányosan felszerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1916. március 2-án.

Fráter Barnabás
alispán.

Kiadó május 1-re

Lukács György-utca 8. sz.
házban három szobás modern utcai lakás mellék helyiségekkel, hivatalnak is alkalmas.

P. I. 1054—1916. szám.

Idéző hirdetmény.

A nagyváradai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Nagyváradai Takarékpénztár részvénytársaság képviselőtében Hlatky Endre elnök felperesnek Laendler Ferenc és néhai Laendler Ferencné született Glasner Anna ismert és ismeretlen örökösök alperesek ellen 12000 korona tőke és jár. iránt indított perében a per felvételére határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1916 évi április hó 28 ik napján délelőtt 1/2 9 órakor hivatalos helyiségében (Igazságügyi palota II. emelet 96 ajtó szám ajtó szám alatt) jelenjenek meg egyszerűen pedig Glasner Irén férjezett Schuk Istvánné és Glasner Ernő méraók ismeretlen helyen tartózkodó örökösök valamint a néhai Laendler Ferencné Glasner Anna netán létező még más ismeretlen örökösök alperesek részére ügygondnokul dr. Dörz István városi t. ügyész nagyváradai ügyvédet (lakik Nagyváradon) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni — Nagyváradon, 1916 évi február hó 29 ik napján. A nagyváradai kir. törvényszék első polgári tanácsa. — Kérchy Péter s. k. tanácselnök.

A kiadmány hitelül:
Phan
segédhivatali tisztviselő.

A jégfogyasztók figyelmébe.

Nagyvárad város jéggyára részéről tisztelettel értesítjük a fogyasztó közönséget, hogy a munkabérekben, üzemi anyagokban és fuvarozási költségekben beállott rendkívüli áremelkedések folytán kénytelenek vagyunk a jégárat mérsékelten emelni. Március 1 től kezdve tehát a jégárakat a következőkben szabjuk meg:

1. Egy tábla jég nagyfogyasztóknak a helyszínére szállítva 30 fillér.
2. Egy tábla jég kistfogyasztóknak a helyszínére szállítva 40 fillér.
3. Egy feltábla jég kistfogyasztóknak házhoz szállítva 22 fillér.
4. Havibérlet, a havibérőszag előleges fizetésével egész tábla jégre házhoz szállítva 11 K.
5. Ugyanaz feltábla jégre házhoz szállítva 6 K.
6. Egy tábla jég a telepen átvéve nagyváradai lakos részére 24 fillér.
7. Egy tábla jég a telepen átvéve vidékiek részére 30 fillér.
8. Egy 100 métermázsas raksúlyu waggonjég a telepen kocsihoz rakva minden kocsi kiállítás díj nélkül 240 K.

A városi jéggyár ezeket az árakat további rendelkezésig az esetben tartja fenn, ha a munkabérek, üzemi és vegyszeresek továbbá áremelkedése ezt lehetővé teszi. Amennyiben további áremelkedések válnának szükségessé, erről a közönséget a jéggyár előre értesíteni fogja.

Azokkal, akik a jéget a városban eddig is átalány megvezetésben kapták, a város jéggyára méltányos áremelés mellett fogja a további jégkötéseket megállapítani.

Nagyvárad, 1916 március hó 2.

Köszeghy József,
városi főmérnök.

Az Augusztus Gyorssegély Alaphadibiztosításának irodáját

Körös-utca 12. szám (Telefon 21.)
helyeztem át, a hol

hadbavonult, harctéren
küzdő, vagy hadifog-
ságba került katonák családjai, munkaadói

orvosi vizsgálat nélkül eszközölhetik a hadibiztosítást, mely

az özvegyeknek és ár-
vákknak anyagi támoga-
tást van hivatva nyújtani.

Egy népfőlkelő katona családja a hadibiztosításért 4^{1/2}% díjat fizet, tehát 45 koronáért 1000 korona összeget biztosíthat, 90 koronáért 2000 koronát és így tovább.

A tartalékos katona biztosításáért a díj valamivel magasabb és pedig a biztosított összeg 7%-a, ha pedig az egészségügyi, vagy train-esapatoknál szolgál, akkor a biztosított összeg 6^{1/2}%-a.

Részletes felvilágosítással szolgál

Breitner József

az Augusztus Gyorssegély Alap
hadibiztosításának nagyváradai ve-
zérképviselője (Körös-utca 12.
Telefon 21.)

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

Biharmegyei főügynöksége
Ujvárosi Takarékpénztár Részvény-Társaság
Nagyvárad, Szent László-tér 5.

HADI BALESET BIZTOSÍTÁS.

A jónévű „Adriai biztosító társulat” a háborús biztosításnak egy eddig ismeretlen ágát, a **hadi balesetbiztosítást** vezeti be, a keretében működő „Nemzetközi baleset ellen biztosító” r.-t. által. **A biztosítást megkötheti bárki, akár a bevonult, illetőleg a hadköteles maga, vagy ha már a harctéren van, helyette bárki más, a családhoz tartozók közül.**

A biztosítás kiterjed mindennemű balesetre (szurás, lövés stb.) feltéve, ha ebből kifolyólag teljes rokkantsági esetek maradnak vissza. — A díj a biztosított összeg 24 %-a, vagyis 1000 korona biztosítási összeg után **24 korona**, külön kötvény és bélyegilleték nem számítatik. — Az intézet egy személynél 10000 koronánál magasabb összegű hadi baleset biztosítást nem fogad el.

Ugyancsak újabb fontos biztosítási ágazat a **Gyermek baleset biztosítás**, amely arra szolgál, hogy mindenféle baleset anyagi következményei ellen kártalanítson. Értse bár a baleset, a biztosított gyermeket nappal, vagy éjjel, szárazon, vagy vízen, lakóhelyen vagy nyaralóban, ténidőben vagy szabadságon, vasuton vagy villamoson, hajón, kocsin, esónakon, otthon vagy az utcán, az iskolában vagy a játszóhelyen. Benne van e a biztosításban minden oly baleset is mely tornázás, uszás, evezés, vitorlázás, cserkész kirándulás, kerékpározás, korcsolyázás, skifutás, ródlizás, karikakorcsolyázás vagy rugólabdázás közben érheti a gyermeket.

Mit adunk e biztosítással? Példa:

Egy gyermekért (fiu vagy leány) 10000 koronás rokkantságra és 20 korona heti gyógyköltségre szóló biztosításért: 12 egymásra következő havi részletben havi 12 koronát kell fizetni, mely díjért a **gyermek már az első rész befizetésétől kezdve, betöltött 18 éves korig biztosítva van.** Ha a baleset beáll, akkor a társaság heti 20 korona erejéig megtéríti a gyógyköltséget, szükség esetén 52 héten át, tehát összesen 1040 korona erejéig.

Ha a baleset a gyermek teljes rokkantságát idézte elő, akkor a gyermek nagykorúságáig évi 500 korona nevelési pótlékot adunk és azután még kifizetjük az egész 10000 korona biztosított összeget. Végül halál esetén megtérítjük 500 korona erejéig a temetkezési költségeket.

Bármily koru gyermekért egyforma díj fizetendő: ennél fogva ajánlatos a gyermeket minél előbb biztosítani. — Ugy ezen, mint az összes más ágazatbeli élet, tűz, jég és szavatossági biztosításra vonatkozólag az Adriai Biztosító Társulat biharmegyei főügynöksége, Ujvárosi Takarékpénztár r. t., Nagyvárad, Szent László-tér 5 szám. Készséggel felvilágosítással szolgál.

3 szám.

A rézmozsarak és rézüstök pótlására szolgáló **vas hadimozsarak**, ónozott, horganyzott és csiszolt **vaslemezüstök**

kaphatók

Andrényi Károly és Fiainál.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, disz kert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával **azonnal** kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban. Teleky-u. 2.

Földbirtokra elsőhelyre leendő bekebelezés és előnyös feltételek mellett 65 és 50 éves törlesztés továbbá 10 éves egyszerű jelzálog kölcsönt folyósítunk.

Nagyvárad 1916 márc. 4.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,

Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és ígás szerszámok, kocsikulcs, lábvédők és szerszámalkok raktára.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

Lahner György-utca 4. sz. ház első emeletén

3 szobás modern lakás azonnal kiadó. — Ertekezhetni a **Poigári Takarékpénztárnál** Kossuth-utca.

A Szív

⊕ A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSÉG HETI ÉRTESÍTŐJE ⊕

MEGJELENIK:
MINDEN SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20.

KIADJA:
A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSÉG.

Féléve

kopogtatott A Szív először a magyar sziveken. Bebocsáttatást kért a jelen idők ezer bajától sajtó szivekbe. Nem a maga nevében jött, nem saját erejében bízott, a legjobb Szív szózatával hívogatott: *Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradotok és terhelve vagytok és én megnyitlém titeket!*

Ki hitte volna, hogy e meghívás lágy szivekre talál s oly sok ezer fog eljönni, hogy megpihenjen, megkönnyebüljön A Szívnél. Megtörtént, amit ember nem várt. Az utolsó percben maga a kezdeményező megrettenve a sok nehézség miatt, kimondotta, hogy most nem indul meg a lap, hanem csak békében. Csak egy úr, egyetlenegy, állta helyét, bizalma rendületlenül bizonyította, hogy éppen most van az ideje. Hát elindultunk. S oh mily sokan követnek utunkon a legjobb Szív felé! Isten akarta így. Nekünk érdemünk nincs. Éppen e lap népes olvasóival hangos bizonyító szó, hogy Jézus Szíve az Istentől adott jel, melyben győzünk és boldog békeidőket élhetünk. Hála azért annak, aki megígérte, hogy „minden vállalatukat megáldom!”

Köszönjük a jó magyar hivek buzgó támogatását. Alázattal elnézésüket kérjük, ha valamiben várakozásuknak meg nem feleltünk. Javulni akarunk. A magasztos célt folyton szemünk előtt tartjuk, hogy édes magyar hazánk, amelyet koronás királyunk és mi magunk Jézus Szívének ajánlottunk fel, legyen a sz. Szív igazi, élő, boldog országa. Egész életünket odaáldozzuk, hogy Mária országa minden családjában uralkodjék és boldogítsa Jézus mindenható és végtelen szerető Szíve, kinek legalázatosabb szolgálója, hírnöke legyen lapunk.

Jézus Szíve jöjjön el a Te országod! — jelszóval előre a második félévbe!

„A Szív“

Magyar nemzeti fogadalmi templom.

A magyar nemzeti fogadalmi templom ügyében szólunk.

Nem hagy nyugtot nekünk az a gondolat, hogy amikor az isteni Gondviselés nemzeti létünk e legváltóságosabb pillanataiban oly kézzelfoghatóan megmutatta azt a forrást, melyből ránk csergedeztetni a természet és kegyelem tiszta vizeit, győzelmet ad a fronton, enyhülést és vigaszt fakaszt a sebzett szivekben itthon, s csodálatos módon huzza a haza polgárainak szívét magához, azután még felséges királyunk, a magas püspöki

kar s az egész nemzet felajánlásával egyenesen rámutatott Jézus isteni Szívére, mint a mi erőnkre, a mi reményünkre, a mi boldog békénk zálogára: — akkor a nemzet ne gondoljon arra, hogy e történelmi események legnagyobbikát első helyen megörökítse?!

A király tettét és a nemzetét az utódok szemé elé kell állítani, amíg áll Buda s él a magyar!

A magyar nemzeti fogadalmi templom legyen az eszme örök hirdetője, hogy a magyar király és nemzet Jézus Szívével sz. Szövetségre lépett, tőle várt győzelmet és békét s azt reményen felül meg is kapta. Azért legyen ez a templom *Jézus Szíve Bazilikája*, amelynek homlokzatán arany betűkkel olvashassuk: Magyarország Jézus Szívének szentelve 1915. I. 1. (Hungaria Cordi Jesu consecrata).

A templom főoltárán ott legyen a kép vagy szobormű, amelyen lássuk dicső királyunkat amint nemzetétől körülvéve a sz. koronát Jézus Szívének ajánlja fel.

E szent eszmeért fogja lengetni A Szív a zászlót s gyűjtögetni fogja a filléreket.

Ötvened vasárnapi evangélium.

Szent Lukács 18., 31—43.

Az időben maga mellé vévén Jézus tizenkét tanítványait, mondá nekik: Ime, felmegyünk Jeruzsálembe és beteljesednek mindenek, melyek megíráttak a próféták által az ember Fiáról. Mert a pogányok kezébe adatik és megcsúfoltatik és gyalázzal illetetik és megpökdöstitik. És minékutána megostorozák, megölik őt, de harmadnapon feltámad. De ők ezekből semmit nem értének és e beszéd elrejtett titok vala előttök és meg nem érték, amik mondtak. Lőn pedig, mikor ő Jerikóhoz közelgne, egy vak ül vala az útfélen, koldulván. Ez hallván az ott elmenő sereget, kérdé: mi volna az? Mondának pedig neki: hogy a názáreti Jézus menne által. Ekkor kiálta, mondván: Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! És az előlmenők dorgálják vala őt, hogy hallgatna; de ő annál jobban kiált vala: Dávidnak fia, könyörülj rajtam! Megállván tehát Jézus, magához hagyá őt vezetett. És midőn már közel volna, kérdé őt, mondván: Mit akarsz, hogy cselekedjem neked? Amaz pedig felelé: Úram, hogy lássak. És mondá neki Jézus: Láss; a te hited megszabadított téged. És mindjárt látá és követi vala őt, dicsőítvén az Istent; az egész nép pedig, mely a történetnek szemtanúja vala, dicséretet ada Istennek.

1. A mai sz. evangéliumban édes Üdvözítőnk feltárja tanítványai előtt jövőjének szomorú eseményeit; leleplezi a golgotai keresztfát, még mielőtt azt oda állították volna, hangja azonban nem árul el sem félelmet, sem világfájdalmat, — teljes határozottsággal

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

közli apostolaival a nagypénteki munkát nemcsak általánosságban, hanem részleteiben is, sőt mi több, már most felragyogtatja a feltámadás hajnal sírját, amely a sírt pártatlan fényözönnel veszi majd körül. Be is teljesedett minden szava. A kép valóra vált legparányibb árnyalatában is. — Vajjon miért festette oly élénk színekkel ezt a képet már most? Életunságból beszél talán oly gyakran a halálról? — Hogy meg ne ütközzenek, ha megtörténik a nagy szomorújáték; hogy meg ne lepődjenek, meg ne inogjanak hitőkben, ha szemtanúi lesznek a getszemáni jelenetnek. Nem gyengeségből szenved a legmélyebb megaláztatásokat, a legkínosabb testi fájdalmakat, hanem Szívének szeretete indította őt erre. „Feláldoztatott, mert Ő akarta.“ Is. 53. „Senki sem veszi el tőlem életemet, hanem én teszem le azt magamtól és hatalmam van annak letételére, és ismét hatalmam vagyok annak felevételére.“ Ján. 10.

Amit Krisztus apostalainak mondott, azt felolvastatja az Egyház az összes templomokban. Hányan találkoznak főleg napjainkban, akikre sz. Lukács szavai betű szerint alkalmazhatók: „ők ezekről mitsem értének“...! Ide tartoznak mindazok, akik nem akarják belátni, hogy a böjti időben nem illik bálokat, zajos mulatságokat rendezni, tánciskola örve alatt látogatni; ide sorolom azokat is, akik föl nem fogják, hogy az Egyház méltán parancsolja pénztelen a hústól való megtartóztatást, akik még annyira sem haladtak a bűnbánati szellemben, hogy legalább husvét körül engesztelnék meg a megsértett Istent jó, érvényes gyónás által. Mindezeknek nincs érzékük a szenvedő Jézus iránt.

2. Valamelyik szent a keresztet könyvének nevezte, amelyben egész életében olvasgatni szokott. Ezt a nagy könyvet felütötte az isteni Gondviselés a Golgota magaslatán, hadd menjenek hozzá az emberek az idők folyamán és ismerjék meg a „Krisztusnak minden tudományt felülhaladó szeretetét“ (Efez. 3.) Amint azonban a könyv megértéséhez feltétlenül szükséges a betűk ismerése, szintúgy a Krisztus kinszenvedése feletti üdvös, komoly elmélkedéshez elkerülhetetlenül megkívántatik az élő hit, nélküle a kereszt száraz fadarabnál semmivel se több. Minthogy a rossz sajtónak sikerült Krisztus fejről elrabolni az istenség túlvilági fénykoszorúját, nem csodálkozhatunk, hogy nemzedékünkre a töviskorona semmi hatással sincs. Ha felvilágosult századunk tudósai szerint a názáreti Jézus nem is létezett, hanem csak mesebeli alak, vagy ha létezett, egy rangba állítatik más vallásalapítóival, nem remélhetjük, hogy a kereszt tövével a töredelem, bűnbánat ibolyái fognak virulni, amint Konfucius szobránál sem szokás bánatot felébreszteni az elkövetett bűnök fölött. Hogy az apostolok akkor még nem értették a szenvedés titkát, gyarlóságukból eredt, azért nem is részesültek feddésben, mint más esetben. Aki a XX. században keresztény katolikus léteire ridegen el tud haladni a kereszt mellett, az már vétkezik. Azért alkalmoszerű a jerichói vakkal fo-

pásztornak nemcsak nem raknak új terhet vállára, hanem nehéz és izzadákos pásztori munkájában segítői, mintegy kezei, lábai, fülei lesznek. Csak egyetlenegy terhe marad a főt. urnak, hogy minden hónapban legalább egyszer, legalkalmasabban a hónap utolsó vasárnapján, a következő hó első pénteke vagy vasárnapja előtt, akármilyen helyen külön gyűlésre hívja őket. Ott valamit imádkozzék velük Jézus Szívéhez, azután kicsi, közvetlen, célirányos búzditást, oktatást adjon, — nem beszédet, szónoklatot. — Következik a megbeszélés, értekezés, eszmecsere, tervezgetés, elhatározás, a haví beszámolás. Nincs a pásztorkodásnak, olyan ügye, baja, öröme, ami szőnyegre nem kerülhetne, s amiben ők igen nagy segítségére ne lehetnének. Végén újra kis imádság Jézus Szívéhez s azután előre, tette fel!

Legcélyszerűbb az anyákkal elkezdni. Ezek majd elhozzák leányaikat. Majd fog jönni lassan-lassan pár férfiú is. Három-négy év múltán biztosan úgy kialakul a helyzet, hogy szükség lesz külön szövetségre a férfiak részére is.

Természetes dolog, hogy az iskolába járó fiatalságot már az iskola idő tartama alatt, *megalapozva*, be kell iratni a Jézus Szíve társulatába, s helyes ellenőrzés, örökös emlékeztetbe idézés által be kell velük gyakoroltatni a társulat csekély kötelességeinek teljesítését, főleg az első pénteki vagy vasárnap sz. áldozást. Megengedem, hogy lehetnek itt-ott oly viszonyok, amelyekben épen az ifjúsággal kell elkezdni. Nagyon alkalmas idő a gyermekeket és ifjú világot a Jézus Szíve tiszteletére megnyerni az első sz. áldozást megelőző oktatás idejében.

Intézeti növendékeknél a sz. Szív tisztelete, az első péntek és vasárnap megülvése megelőző erénygyakorlatos kilenceddel a nevelés kimeríthetetlen kincséből. Főleg e téren tapasztaljuk b. Alacoque Margit tanításának igazságát, hogy ez az ájtatosság egyedül képes valamely intézetet teljesen megjavítani.

Intézetbe megbízható és szorgalmas portást és férfi házi cselédet keresnek. Közelebbit a kiadóhivatalban.

templomokban! Micsoda közveszélyes zsufoaltság van úgy Szilveszternapkor, nagyhéten, husvétkor nem egy templomban! S még így is kiszorul sok ezer. Iskola van tíz is egy kerületben; mozi, mulatóhely, kocsmá, kávéház — az van bőven, minden utcá-sarkán úgyszólván. Csak Istenháza nincs, ahol az ember jobbat lesz, ahol Istenre gondol, ahol a hitre, szeretetre oktatják, ahová oly szívesen elmenne majdnem mindenki, hogy bújában, sok gondjában egy kis enyhülést keressen, ha a templom nem volna oly messze, ha nem volna oly túlszűfolt.

PÁL: Majd béke idején építünk templomot.

PÉTER: Persze, hogy akkor. De már most kellene erre adakozókat, hozzájárulókat gyűjteni. Most, hogy a jó Isten oltalmát a háborúban kiejdjük hőseinknek, hazáknak s megnyerjük a diadalmas, boldog békét...

PÁL: Most nincs erre pénz...

PÉTER: Nincs-e? Hát mozira, színházra, fényűzésre, divatra, piperére drága ruhára, dohányra, mulatságra van? Nincs pénz? Milliárdokat tudunk összehozni a haza védelmére s akkor ne jusson egy pár százezer arra is, hogy a legjobb és legfőbb Szövetséget, a jó Istent a mi segítségünkre indítsuk? Nincs pénz? Bizony azt mondják, soha annyi pénz nem volt a nép kezén, mint ma: a takarékpénztárak nem is akarják már elfogadni a betéteket. Nincs pénz?

Horvátország és a Jézus Szíve Szövetség.

Az ausztriai Jézus Szíve Hírőke folyóirat figyelemre méltó cikket közölt testvérországunkról, Horvátországról és a Jézus Szíve Szövetségről.

Érdekes dolog, hogy körülbelül egy és ugyanazon időben eddigi értesülésünk szerint három különböző helyen buzgó papok a hívek számára Jézus Szíve Szövetséget létesítettek a nélkül, hogy tudott volna egyik a másiknak, harmadiknak tervéről, vagy összebeszéltek volna.

Mi azt hittük eddig, hogy a Jézus Szíve tisztelet ezen új módja kizárólagosan budapesti és magyar szokás. S íme, az előbbi számunkban leközölt cikk, amelyet egy buzgó vidéki magyar plébános írt meg, hírül adja nekünk, hogy mások másutt hasonló gondolatok és cselekedtek. Most pedig az osztrák Hírőkből értesülünk, hogy a magyar Szent Korona testvérországában ugyanazon időben szintén létesült a Jézus Szíve Szövetség, amellyel immár pár év alatt az egész országot behálózták. Aminek kezdetén áll hazánk, az virágzik már a testvérországban.

Véletlen-e a nemes szíveknek ilyen találkozására, avagy az isteni Gondviselés terve? — azt most ne feszegezzük. Mibennünk él az a megingathatatlan meggyőződés, amelyről oly sokszor írtunk már e lap hasábjain is, hogy igenis: az isteni Gondviselés jelen tervé szerint a Jézus Szíve tisztelet, a sz. Szívhez való csatlakozás úgy az egyesek és családok, mint az országok megmentésére, megszentelésére, földi és égi boldogulására adott általános és középponti eszköz, vagy amint a német püspöki kar egyetemes pásztorlevelében magát kifejezte: a Jézus Szíve tisztelet az az általános ájtatosság, amely a többiét magában foglalja és amely a többinek célja.

A Jézus Szíve Szövetség szervezete és gyakorlata Horvátországban a következő: Úgy mint nálunk, ott is népmisziókat szoktak tartani, azzal a különbséggel, hogy ott ezt a nép lelki életének oly kiváló gyakorlatát nem ugrádozva — majd itt, majd ott, hanem bizonyos rendszerrel végzik. A misszió végén, hogy annak áldásait biztosítsák, az egész népet Jézus Szíve társulatába írják és szövetségébe osztják be. Az egyes szövetségeknek van papi előjárójuk, zászlókat szereznek mindegyiknek.

Jó! Akinek nincs, az ne adjon; mi csak azt akarjuk — és ez ép elég volna —, hogy az adjon, akinek van.

PÁL: Hát hiszen ebben is igazad lehet; de — de —

PÉTER: Nos micsoda „de“?

PÁL: No semmi! — Aztán kinek a tiszteletére lenne az az új templom?

PÉTER: Úgy hallom, azt tervezik, hogy az is Jézus Szíve tiszteletére legyen. A „Jézus-Szíve-templom“ megmaradna annak, ami ma, a VIII-ik kerületben; a másik pedig a „Jézus Szíve Bazilika“ lenne valahol a VI-ik kerületben, ahol úgyis oly szörnyű messze kell menni, míg az ember templomot talál.

PÁL: Nomár ezt szeretem hallani. Mert a Jézus szent Szíve engem is nagyon megsegített és amit az ő nevében kezdek, az mindig sikerül. Hát így már nem bánom. Én is teszek egy kis ígéretet. Ha a Pista fiam szerencsésen megjön a háborúból és nem lesz semmi baj, adok a templomra, no mennyit is mondjak? — kétszáz koronát.

PÉTER: És most mennyit adsz?

PÁL: Minek adjak most?

PÉTER: Mert a templom egy részét hamarosan meg akarják építeni, hogy mielőbb lehessen misézni, gyóntatni, prédikálni benne. Azért máris erősen adakoznak rá a hívek. Egy derék katolikus gróf nemrég is 20,000 koronát fizetett le a Nemzeti Fogadalmi Templom oltárára. Egy szegény fausi tanítónő

A tagok külső jelvényül egy Jézus Szíve érmet kapnak, amelyet ünnepeken, vagy ha tetszik, állandóan is mellükön viselnek. Így van egy „Jézus Szíve Szövetség a káromkodás ellen“. A tagok kötelessége reggel és este néhány tárgyyszerű fohászt elimádkozni, a káromkodást kerülni, másoknál megakadályozni, ellene küzdeni. Ha hirtelenségből kifutott a káromkodás ajkukon, rögtön kis fohászt imádkoznak Jézus megsértett Szíve kiengesztelésére. S ha a káromkodás mások előtt is történt, büntetésből jótékony célra egy fillért fizetnek.

„A hajadonok Jézus Szíve Szövetsége“ arra a célra alakult, hogy a leányokat igazi és példás keresztény életre nevelje. A gyakori sz. áldozást főleg ezek gyakorolják. Tartózkodniok kell minden olyan mulatóságoktól, amelyek a jó erkölcsöt veszélyeztetik. Neveiket a templomban egy táblára írják fel s aki hibázott, elbukott, annak nevét a táblán áthúzzák.

„Az anyák Jézus Szíve Szövetsége“ összegyűjti a háziasszonyokat. Kötelességök arról gondoskodni, hogy a családban legyen tisztességes keresztény rend, a közös imádságokat gyakorolják, az erkölcsös életre vigyázzanak, szóval családjukat Jézus Szíve szentélyévé kell alakítaniok.

Érdekes megfigyelni azt is, miképen kapcsolták össze Horvátországban a Mária kongregációkat a Jézus Szíve Szövetséggel. Úgy véljük, hogy a dolog természetét és lényegét tekintve a legszerűsebbek.

A városokban, nevezetesen Zágrábban, Mária kongregációkat alapítottak. Ezen kongregációkban szűz Mária kiváló tisztelete megteremtette azt a gyümölcsöt, amiért egyáltalán gyakoroljuk a sz. Szűz tiszteletet, t. i. Jézus buzgó szeretetét, a sz. Szív lángoló és önzetlen szeretetét. A kongregánisták minden hó első péntekén közös sz. áldozásra összegyűlekeznek a Jézus Szíve templomban s ott mint díszőrség Szentségimádat végeznek. A munkások kongregációja meghatóan buzgó, mert nem csekély áldozatokat kell hoznia, hogy hétköznapon a szentségekhez járulhasson.

Az urak és hölgyek kongregációja is a legkitűnőbbben eltalálta apostolkodása leg-

Katolikus, jó szakácsnő úri családhoz ajánlkozik. Fizetés meg egyezés szerint. Röck Szilárd-utca 39, III. em. 17. Ugyanott egy katolikus jobb nő délutáni foglalkozást keres. Ugyanott egy házaspár házmesteri vagy portási állást keres.

meg odaadta rá a mennyasszonyi ajándékát: egy arany óraláncot.

PÁL: No valamit én is adok, van nálad gyűjtőív?

PÉTER: Nálam nincs, de az anyukomnak van kettő is. Majd el szalajtom hozzád.

PÁL: Az anyukodnak kettő van? Hát hol lehet azt kapni, hogy az én feleségem is gyűjthessen?

PÉTER: Hol? Hát írd egy levelet ez irányban a *Szent Szív Bazilika Fogadalmi templom Építő Bizottságnak Budapest, VIII. Horánszky-u. 20.* (de csatolj hozzá a plébános úrtól is egy sor ajánlást), majd onnan küldenek. A pénzt is majd oda küldheted.

PÁL: Ejnye, ezt megrendelem, még pedig tüstént!

PÉTER: Helyes! Bezzeg ha jó sok derék katolikus magyar úgy tenne, mint te most, akkor hamarosan tető alá vihetnők a Nemzeti Fogadalmi Templomot. Jézus Szívének tisztelői el is fognak követni mindent, hogy a gyűjtés mielőbb midenütt meginduljon s a szükséges összeg mielőbb összegyűljön. Hadd hirdesse a templom örök időkre a magyar nép *háláját Jézus sz. Szíve iránt és ősi bizalmát a legfőbb Szövetségesben!*

PÁL: Megtesszük! Ennél jobbat nem tehetünk hazánk érdekében sem. Mert hiszen *ha Isten velünk lesz, ki lesz ellenünk?*

első és legszükségesebb területét; mert amint Jézus, habár a legműveltebb és — hogy a használatos szóval éljünk — a legintelligensebb volt, mégis főleg és a legfeltűnőbbben a néppel foglalkozott; úgy a zágrábi urak és urnók, különösen a tanító-nők Mária-kongregációja egy központi irodát nyitott, amelyben Istenért és a népért ingyen dolgoznak, lebonyolítják az országban szétszórta Jézus Szíve Szövetség ügyeit; felvilágosításokat adnak, zászlók, ájtatossági tárgyak, jelvények, sajtótermékek rendelkezést közvetítik. A legfényesebb ünnep most Zágrábban a Jézus Szíve ünnepe.

Megtermette a Jézus Szíve ájtatosság a háborúra való kihatásában is szép gyümölcsét. Ugyebár némi aggodalommal tekintett sz. István koronája Horvátországra a háború kitérésre? Örömmel tapasztaltuk a horvát katonák bátorságát és királyhűségét. Hallottuk, hogy ők a háborúba bizonyos vallásos színezettel indultak a Crkve-ért, az Egyházért is harcolnak. Megértették ők, hogy drága hitükre nézve a szakadár szerbektől és oroszoktól csak vértanúságot várhatnak.

Most olvassuk a jelentésben, hogy a tiszt urak kezdeményezésére a katonák Jézus Szíve jelvényével vonultak a háborúba. Lehetetlenség volt a kívánalmaknak eleget tenni. A horvát katonák jórészét e jelvényen lehetett felismerni. Az ispotályokban a horvát sebesültek mély áhítata meglepett. Egy magasabb tiszt harca tüzelő jelszava volt: „Jézus Szívében van erőnk; Jézus Szívében győzni fogunk”. Győztek és győztünk!

Mikor e sorokat írom, úgy elfog a vágy: nem hálózhatnók-e be mi is hazánkat Jézus Szíve Szövetségével? Nem volna-e egyik leglényegesebb és legfontosabb feladata, első apostoli munkája a Mária kongregációknak a zágrábi nyomába lépve, tisztelni Jézus Szívét és szervezni a Jézus Szíve Szövetségeket országszerte?

Frontról.

Olvassuk, szeretjük a „Szív”-et, simogatja a lelkünk, ha fáj, bátorítja, ha remeg... Katonáim örömmel veszik át tőlem, ha megjön és estétkint soraival üdítik a lelküket. En nemcsak olvasója, de munkása is szeretnék lenni, ha szerény lantomnak halk csöndülése nem zavarná a „Szív” nemes akkordjainak összhangját. Egyszer prózával, másszor verssel keresném meg. Jézus legyen Önnel s maradjon velünk!

Jézus Szíve, te legszentebb Szentség!
Reményünk a reménytelenségben,
Szép szívárvány szemünk könnyűjében;
Új hitünk, ha megtört a régi;
Jó barát, de igaz, hű: mert égi!
Vigasz ott, hol vigaszt nem találnak...
Edessége... életnek... halálnak...
— Oh nézd, a föld verben, lángban reszket,
Hozzád futunk, Tőled várunk,
Jézus Szíve, irgalmat, kegyelmet!

Gyilkos vihar fekete borítja
Millióknak lelkét vonta gyászba:
— Szalmás házba, — fényes palotába...
Hűl, hűl a könny... Tenger lesz belőle!
És mintha nagy, bús vihar zendülne,
Ha az árvák halk sóhaja száll, száll
És kopogtat — Szíved kapujánál...!
Jézus Szíve! Vigasztalás vára!
A síróknak, siratóknak:
Kincses kapud legyen most kitérve!...

Jézus Szíve! Békeség Kútöze!
Vedd le rólunk a harcok keresztjét!
S megváltásként: küld az áldott Békét...
Hogy a bánat: reménnyé enyhüljön
S minden sohaj: imává szépüljön...
Hogy az első fehér hóvirágra!
Harmat hűljön, — ne a véres pára!...
Jézus Szíve! Győzelünk forrása!
Féltett hazánk szebb jövőjét!
Hozza el majd a vértünk hullása!

Figyelem! Keresztény vállalatban cipő rak-tár, amely kizárólag saját készítményű cipőket megbízható anyagból jutányos árban ad. **Cseh Ferenc,** cipésmester, József-körút 83. sz.

Intelligens úri ember előkelő családnál egy vagy két bútor ott szobát keres a Kálvin-tér környékén. Cim a kiadóhivatalban.

EGYHÁZI TÖRTÉNELEM

Istenes sz. János és az irgalmas rend.

Március 8.-án hazánk egyetlen és Egyházunk legrégebb, legkiválóbb férfi betegápoló, gyógykezelő rendjének fő, szerzetesi ünnepe lesz. E napon halt meg rendalapítójuk 1550-ben, a dicső istenes sz. János. A portugál Monte Major szülötte. Huszonegy éves koráig egyszerű pásztor legény volt. Majd felespoit katonának. Még a török ellen is harcolt a zsoldos seregben. Isten belső szózata megrendítette egész valójában a világiasan élő tüzes vitét így szólván hozzája egyszer: „János, te Granadában fogod megtalálni kereszteted!” Ez égi intelemre rögtön Granadába siet. Ép sz. Sebestyén napján ér oda. A szentéletű Avila tartott a templomban oly lelkes bűnbánati beszédet, hogy hősiünk fenhangozokogott és a szónokban felismerte azt a vezér férfit, kit az égi szózat titokzatosan bár, de számára vezetőül kijelölt. Avila atya határozottan így szól hozzá: A betegek és szegények atyja, irgalmas szamaritanusa légy! A guadalupéi sz. Szűz csodaképehez zárandokol, hogy égi Anyja áldása mellett kezdje meg a magasztos, áldásos, hősi felebaráti szeretetnek, kifogyhatatlan irgalmassági cselekedeteknek tövises, de rózsadús apostolkodását.

Alamizsnát koldulgatott össze szegény testvéreinek, vagy mint ő mondani szokta, a szegény Jézus kedvenceinek. Ebből alapította Granadában 1540-ben első kórházát. Éjjel-nappal betöltte körükben Márta s Mária tisztét. Míg testi sebeiket kötözte és testi betegségeiket gyógyította, addig az ima, jó példaadás és jámbor beszélgetései révén betegjeinek lelkét iparkodott Istennek megnyerni. A legundorítóbb betegségben sanyalódók és a haloklók voltak folyton kedvencei. Az előbbiekről tanúsított gyengéd szeretete mindenkit lebilincsel; az utóbbiakról oly szorgosan gondoskodott, hogy egy sem múlt ki szentségek nélkül. Szabad idejét, a pihenés, alvás rövid óráit is igen megkurtította önsanyargatási és ima gyakorlatokkal, hogy az Úr áldása, bő kegyelme legyen betegjein. Igazán a testi-lelki szamaritanus mintaképe lett, az irgalmas szeretet anyyala.

Egyszer nagy betegét vitt karjai között. De a súlyos édes teherrel földre rogyott. Hirtelen szép mennyei ifjú terem mellette, felemeli a szentet és így szól: Én Ráfael arkangyal vagyok, kit Isten neked és tied örvévé, segítőjévé rendelt! — Máskor megint az utcán egy összeesett utazót talált. Vállára vette, kórházába vitte, lefektette. Midőn szokása szerint megmossa és megcsókolja a beteg lábát, észreveszi, hogy azok keresztül vannak lyukasztva. A beteg a megfeszített Jézus volt. Így szólítja meg a csodálattal elteit szamaritanust: „Ami a szegényeknek tesz, úgy veszem, mintha Velem tennéd!” — s erre eltűnt.

Több rokon lélek szegődött köréje. Az isteni Gondviselés áldott jobbát felismerték a szent kórházainak vezetésében. Ezekből alakult az olasz és a francia nyelvű szerzetesrendek. Jézusom, Jézusom! kezdebe ajánlom lelkemet, fohászszal ajkán múlt ki 1550-ben március 8.-án, mint a felebaráti szeretet irgalmas vértanúja.

V. Pius 1572-ben kívánta, hogy szabályos szerzetrenddé alakuljanak. Intézményüket 1617-ben V. Pál pápa végleg jóvá hagyta. A dicső rendalapítót 1630-ban boldoggá avatja az Egyház feje, 1650-ben pedig szentté.

Minthogy a nagy szent kedvenc jeligeje volt: „Tegyetek jót, testvéreim!” (Fate bene fratelli), azért a szeretet, az irgalom testvéreinek, misericordianusnak, irgalmasszívú barátoknak nevezték spanyol, olasz s francia nyelvben őket. Innen nálunk a miseri-barát, az irgalmasok elnevezése. Hazánkban 1650-ben Szepes-Váralján telepedtek le először. A múlt század közepén elváltak az osztrák provinciától s külön, a Szeplőtelen fogantatásról elnevezett magyar rendtartományá alakultak. Jelenleg hazánkban 14 házuk van, 114 rendtaggal. Főszentelt papjaik csak annyian vannak, amennyi szerzeteseik és betegek lelki gondozására szükséges; mert a rend célja, hogy tagjaik mint orvosok, gyógyszerészek és betegápolók főleg az elhagyott, szegény betegek gyógykezelése, ápolása körül kitünjenek. Csaknem kétszáz ezer beteget ápolnak, kezelnek évente édes nevelő honunkban. Az egész világon másfélezer irgalmas testvér van és csaknem másfélezer kórházban végzi a legmeghatóbb önfeláldozással a legszentebb Szív kedvenceinek, a betegnek testi-lelki szamaritanus magasztos tisztét. Mily édes virághullás ez a beteg siralom völgyben! Becsüljük, szeressük őket! A külföldi missiókban az irgalmas nővérek mellett a hithirdetők leglelkesebb segédei ők. Hősies felebaráti szeretetük még a legmegrögzöttebb szíveket is megnyeri a sz. Szívnek.

Szent József a kath. Anyaszentegyház védő pátronusa.

Nem volt és nem is lesz keresztény lélek kerek e világon, aki sz. Józsefről tudomással ne bírt, őt ne tisztelte volna. A keresztény vallás kezdete Betlehemből indul ki, s a szent evangélium nyomán ott a jászolkában fekvő isteni gyermek mellett látja a keresztény hívő az Ó Szűz anyját Máriát és hű nevelőatyját Józsefet. Szent József belső tisztelete tehát ép oly régi mint maga a kereszténység.

Nem úgy áll a dolog sz. József külső, nyilvános tiszteletével. Az első három század alatt ez a nyilvános tisztelet homályba borult, kétségkívül azért, hogy a pogány világnak ürügyül ne szolgáljon Krisztus születését természetesen módon kimagyaráznia. Ép azért a katonák gazdag képsorozataiban alig találunk sz. Józsefet feltüntető ábrázolatokat. Mihelyt azonban Nagy Konstantin császár a keresztény vallást 313-ban a milánói rendelettel szabadnak nyilvánítja, s személyes belépésével felmagasztalja, sz. József tiszteletének szürkülete, első derengése is bekövetkezik. A kopsorsókat fedő sírköveken még maig is fennmaradt képfaragványok a IV. és V. századtól kezdve már többször mutatják Krisztus születésének, menekülésének, názáreti életének titkait, s azokon Jézus és Mária alakjai mellett a szent család fejről, Józsefről sem feledkeznek meg. Azonkívül az első évezred sz. Egyháztanítói között főleg aranszajú sz. János és sz. Ágoston fennmaradt szentbeszédekkel, sz. Hilárius sz. Mátéről szóló magyarázataival, sz. Jeromos a Helvidius ellen írt védiratával emelték ki a homályból sz. Józsefnek nyilvános, külső tiszteletét.

Mind az itt említett tanúságok azonban a hosszú ezer évet tekintve inkább csak szórványos jelenségek gyanánt tűnnek fel; a sz. József-tisztelet hajnalhasadása Isten tervei szerint a második keresztény évezredben állott be. A szenteknek és egyházi íróknak hosszú, mind sürűbb sorából egy újságikkben természetesen csak a legfőbbekre gondolhatunk. Legelől álljanak sz. Bernát, Aquinói sz. Tamás és sz. Bonaventúra egyháztudósok; míg a két első az evangélium szűk jelentését sz. Józsefről ihletett beszédekkel magyarázza hallgatóinak, sz. Tamás nagy „Summa theologia” című könyvében sz. József teljes méltóságát feltárja előttünk, midőn így nyilatkozik: „Sz. József a Szeplőtelen Szűz Mária után az összes halandók között legközelebb állott minden kegyelemnek, minden szentségnek örök forrásához Jézus Krisztushoz, tehát legtöbbet is nyert, legtöbbet is merített belőle.” (III. q. 27. a. 5.)

E szent Egyháztudósok után a XV. században Sziénai sz. Bernárdin, sz. Ferenc rendjének ihletett szócsöve, a XVI. században pedig De Isolanis Liziód, a sz. domonkosrend fényes csillaga, fejtettek ki e téren messzeható tevékenységet. Az előbbi lánglelkű szónoklataival lobogtatta magára a sz. József-tisztelet zászlaját; De Isolanis pedig, mint a Bollandisták írják, a legelső egyházi író volt, aki *tüzetesen* írt e tárgyról. Terjedelmes könyvét „Summa de Beato Josepho” 1522-ben ajánlotta fel VI. Adrián pápának.

Gyakorlati, messzeható írói apostolkodásával legtöbb sikert aratott, legtöbb tisztelőt támasztott sz. Józsefnek a szeráflekkü sz. Teréz, a kármelitarend megújító anyja. Önéletrajzában elbeszéli, hogy huszonhétéves korában sz. József közbenjárása folytán csodálatosan gyógyult meg; tovább folytatva a rajzot, megkapó egyszerűséggel ecseteli, hogy égi látomásaiban sz. Józseftől felbátorítva az évek során — üres erszénnyel ugyan, de annál telibb bizalommal látott tizenhét kisebb-nagyobb zárdájának megalapításához; végül könyörögve kéri olvasóit, hogy az ő példáján okulva, ügyes-bajos dolgaikban vegyék igénybe a nagy sz. József közbenjárását, s szerencsés tapasztalatokat igér nekik.

A hely szüke miatt mellőzzük nagy sz. Gertrúd, sz. Brigitta, Szalézi sz. Ferenc, Liguóri sz. Alfonz, továbbá D' Avila I., Granadai Lajos, Suarez F., De' Ponte L., Patrignani I., Faber W. F. s mások tanulságos író-

Ime, csak egy példány a halál kifosztott áldozatai közül. De mit szólnál, ha fölnyitnám előtted a világ összes temetőinek hantjait? Elájulnál a szörnyű pusztulás látára! Egy nagy temető a világ, temetője a saját dicsőségének. Hírnév, gazdagság, báj, kellem, gyönyör élvezet mind-mind ott korhad-porhad a fekete föld rétege alatt. Hova tűntek azok a megbámult ragyogó csillagok, kik a jólét, élvezet, dicsőség ölén ringva úgyszólván csak átlebbentek a földi élet rövid pályáján? Nézz a sötét sírba, kérdezd a penészt, kérdezd a férgeseket! Ott, ott a hideg föld alatt rohad a világ minden dicsősége. Ott korhad Babylon, Dárius kincseivel, ott a pogány Róma hadi hírnevével, ott a cézároknak földi maradványa trónostul-jogarostul. Nincs ott különbség király és koldus között. Az undok koponyák, a penészragta csontok el nem árulják, bíbor avagy rongyok takarták-e gazdájuk tagjait; trónon ült-e avagy szemétdombon, Néró volt-e avagy rabszolga, Kleopatra vagy ráncos arcú öreg anyóka. Oh azok a vigyorgó csontvázak kárörvendve csak azt kiáltják a csalfa világ szemébe: „Halál, halál és enyészet vár reád!”

Ezek után, nem kell-e mondanod, hogy a világ minden csábja és varázsa sár és penész, hogy az nem igazi boldogság, melytől pár év múlva biztos megrabolnak? Nem kell-e a csalárd világnak, mely mulandó örömmel feltelt asztalához csalogat, szánakozva oda kiáltanod: „Balga! jól tartod a gyomrod, hogy férget hizlalj rajta; cifrázod az arcod a penésznek; szagosítod az undok rothadásnak. Balga! eszel- iszol s maholnap rányújtózol a sz. Mihály lovára, mely szük gödörbe szállít, behantol, betemet és sírod mellé örül a feledést hagyja.” „Hiúságok hiúsága s minden csak hiúság.”

„Mentsd meg egyetlen, halhatatlan lelket!”

Kilenced Xavéri sz. Ferenc tiszteletére március 4—12.

A szentírásban olvassuk: „Mindazt, amit imádkozván kértek, — ugymond az isteni Üdvözítő — higgyétek, hogy megnyeritek és megleszen nektek”. Márk. 11, 24. Ez isteni szavak értelmében a kellő módon végzett imádságainkat a jó Isten mindenkor kész meghallgatni és megadni a kért kegyelmet, ha az valóban a mi javunkra szolgál. De mégis vannak idők és alkalmak, amikor könnyebben és biztosabban megnyerhetjük Istentől azt, amit kívánunk. Ilyen alkalmas idő azon kilenc napi ájtatosság, melyet Xavéri szent Ferenc szentté avatásának évfordulójára buzgó katolikusok mindenfelé tartani szoktak.

Xavéri szent Ferenc maga tanította ezen áhitatra Mastrilli Marcel örgrófot, ki később Jézus társaságában, mint hithirdető működött s mint vértanú halt meg. És miután őt csodálatosan meggyógyította, meghagyta neki, hogy terjessze ezen ájtatosságot mindenfelé s megígérte egyszersmind, hogy mindazok, kik kilenc napon át (március 4-től 12-ig*) az ő közbenjárása által Istentől valamely kegyelmet kérnek, — s ezen kilenc nap valamelyikén megönnak és megáldoznak; minden bizonnal érezni fogják az ő pártfogásának erejét és megnyerik amit kérnek, ha az Isten dicsőségére s az ő lelki üdvükre is szolgál.

Azonszámtalan meghallgatás közül, melyeket ezen ájtatosság gyakorlása óta mindenütt tapasztaltak — úgy hogy ezen kilencedet a kegyelem kilencedének nevezik — főleg azon csoda emlékezetes, amely Xavéri szent Ferenc szentté avatásának okmányában is olvasható. E szerint tudniillik egy fiatal ember épen azon pillanatban nyerte vissza szeme világát, midőn ezen kilenc napi ájtatosságot befejezte.

Hogy mily imádságokat kell ezen kilenc nap mindegyikén elvégezni, nincs pontosan előírva. Tetszés szerinti imát végezhetünk. Pl. sz. olvasót. Csak az szükséges, hogy az

Úr Jézus drága vérére, amelyet sz. Ferenc különös áhitattal tisztelt és a boldogságos Szűz szeplőtelen fogantatására, nem különben a szent angyali karok emlékére kérjük azt a kegyelmet, amit megnyerni kívánunk. Hogy pedig bizonyosabban megnyerhessük a kért kegyelmet: 1. igen nagy bizalomra gerjedjünk Xavéri sz. Ferenc iránt, hogy megsegít és kieszközli Istennél a kért kegyelmet; 2. igyekezzünk magunkat a kegyelem állapotában megtartani vagyis ezen kilenc nap alatt a nagyobb bűnöket elkerülni; 3. naponként valami kis önmegtagadást gyakoroljunk. Az azonban okvetlenül szükséges, hogy ezen kilenc nap alatt egyszer megönnünk és megáldozzunk.

Jó olvasóm! Nagyon szomorú és igen nehéz idöket élünk. Az Úr keze megérintett minket. Azért használjunk fel minden eszközt, hogy a megharagított Úr Istent kiengeszteljük és az Ő szent és igazságos haragját mérsékeljük és irgalmát kieszközöljük. Bocsánatot a leghamarább akkor nyerünk, ha Isten barátai, a szentek közbenjárása által könyörögünk a Mindenhatóhoz.

Méltassuk figyelemre e sorokat és különösen most március 4-12-ig szent Ferenc érdemei által könyörögjünk az Úrhoz. Kérjük azt a kegyelmet, melyre leginkább szükségünk van a megpróbáltatásnak eme nehéz napjaiban. Így az anyák, hitvesek, testvérek, gyermekek a hadra kelt fiaikért, férjükért, és testvéreikért, atyjukért végezzék a kilencedet, hogy szerencsésen térjenek vissza mielőbb rég nem látott otthonukba. De mindenestre mindnyájan a kért kegyelmen kívül végezzük még egy közös szándékra a kegyelem kilencedét tudniillik arra, hogy az üdvös és tartós béke mielőbb megvalósulhasson.

Jegyzet. Kilencnapi ájtatosság Xavéri szent Ferenc tiszteletére (március 4-12-ig) kapható külön lenyomatban, Kalocsán az Olvasógyárban. 100 drb. ára 1 kor. 60 fillér.

* Lehet azonban ezen ájtatosságot máskor is tartani.

Menjetez Józsefhez!

Egy zárdában a következő szöveget láttam: Sz. József bal karján az isteni Kisdedet tartja, angyalok sorra kezébe adják a föld lakóinak kérvényeit, hogy azokat hathatós pártfogásával támogatni kegyeskedjék. sz. József a kérvényeket átnyújtja a Kisdednek jóváhagyás végett. „Firt” Legyen, olvasható a kérvény alatt.

Régi szokás szerint Március hava sz. Józsefnek van szentelve. Úgy gondolom, hogy az általános megpróbáltatás válságos napjaiban sokkal több okunk van sz. Józsefet nagyobb buzgalommal tisztelni, mint máskor. Nagyon hasonlítunk Egyiptom lakó-saihoz. Az irgalmas Isten ugyan megkímélt minket a szárazságtól, rossz terméstől, de mindamellett igen nagy a drágaság és ez napról-napra nagyobb méreteket ölt nemcsak egy országban, hanem Európában. Menessziük tehát kérvényeket hatalmas Pártfogónkhöz, siettesse a békekötést. De imádkozzunk bizalommal, mert sz. Jakab szerint „aki kételkedik, hasonló a tenger habjához, mely a szélről indíttatik és ide s tova hanyattatik. Azért ne is vélje az olyan ember, hogy valamit nyer az Úrtól.”

Sz. József karján látjuk a Kisdedet. Ő ennek a gyermeknek nevelő atyja. Ah, mily forró, önfeláldozó szeretettel gondoskodott róla, nem kímélt semmiféle fáradságot sem. Nem riadt vissza semmiféle nehézségtől, csak hogy megóvja Heródesnek dühétől.

Menjetez sz. Józsefhez ti szegény, árva gyermekek! Apátok már nincs, az elvérzett csatamezőn, édes anyátok nehezen tudja számatokra megszerezni a mindennapi kenyeret. Panaszoljátok el sz. József oltára előtt sorsotokat, kérjétek őt, legyen a ti szerető atyátok. De mikor imádkoztok hozzá, meg ne sértsetek őt kislelkűséggel, kövesétek inkább sz. Teréz példáját, aki azt mondta, hogy nem emlékszik esetre, amikor sz. József kérését meg nem hallgatta volna.

A lilium, melyet más ábrázolás szerint sz. József kezében látunk, jelképezi az ő páratlan-

nul szép szűz tisztaságát. Menj hozzá kedves ifjúság! Tiszteld őt liliumod hí, gondos ápolásával. Nemsokára felébred hosszú téli álmából a természet, mintha csak kedveskedni akarna nagy szentünknek a tavasz kedves előhírnökeivel, a fehér hóvirággal, kék nefelettsel, szép ibolyával. Valószínűleg te is kisétsz a mezőre, gyűjtöd az első virágokat, hogy csokorba fűzzed s odategyed a szent szobrához. Hidd el, sokkal több örömet szerezne neki, ha főleg e hónapban mindentől óvakodnál, ami bármiképpen meg nem egyeztethető a szent tisztasággal. Sajnos, de való! A csatáren sokan halnak meg testileg, itthon, a front mögött sokkal több halnak meg lelkileg — a rettenetesen elterjedt erkölcstelenség által. Sz. József övd meg nemzetünk ifjúságát a fajtalan élet Heródesétől!

Hozzászólás az „Ismeretlen kincsesbányához”.

Szabadjon a szóban forgó cikket néhány megjegyzéssel kiegészíteni, hogy minél többnek alkalma nyíljon a kincsesbányából meríteni önmaga és mások számára.

Jóllehet minden templomban is lesznek majd idővel keresztútak, mindig találkoznak sokan, akiknek nem lesz alkalmuk azt elvégezni s így a kincsek számukra el vannak rejtve. Miképp lehet tehát azokat mások számára is értékesíteni?

Sz. Ferenc rendjének meg van a hatalma, hogy feszületeket megáldhasson, amelyekhez ugyanazok a stációs búcsúk fűződnek; magyarul szolgálnak a következő pontok:

1. A feszületen Krisztus testének kell lenni, nem elegendő a kereszt. A Krisztus-testnek nem szabad törékeny anyagból lenni.

2. A feszületet *kézben* tartva, 20-szor kell imádkozni. Mi Atyánkot, Üdvözletet, Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, miképpen kezdetben vala, úgy most és mindörökké Amen. (14 Miatyánk stb. a 14 állomás tiszteletére, 5 Miatyánk stb. Krisztus 5 sebe tiszteletére, 1 Miatyánk stb. a pápa szándékára.)

3. Az imént jelzett imádságot bánatos s ájtatos szívvel kell elmondani, de nem szükséges, hogy az egyes állomásokra gondoljunk, amint ez az Olvasó titkainál megkívántatik. Mindamellett nagyon dicséretes, ha keveset legalább Krisztus kinszenvedésére gondolunk.

4. Ezeket a búcsúkat mindazok is nyerhetik, akik azzal együtt imádkoznak, aki a feszületet kezében tartja. Pl. a családapa kezében tartja a feszületet, a család összes tagjai kaphatják a stációs búcsúkat, *feltéve*, hogy elmondják a családapával együtt a 20 Miatyánkot...

5. A búcsúkat csak azok nyerik el, akik tényleg igaz, komoly okból megvannak gátolva, hogy a templomban végezzék a keresztútát. Ha teszem valaki szégyelne magát a templomban végigjárni a 14 stációt, ehelyett letérdel a templomban, elöveszi a megáldott feszületet és elmondaná a 20. Miatyánk... *nem* részesülne a búcsúban.

6. Lássuk ezen stációs feszületek használatának gyakorlati oldalát. Városokban és községekben előfordul számtalanszor az eset, hogy a családtagok valamelyike legjobb akarattal sem hallgathat szent misét. Szakíthat azonban délelőtt vagy délután 1/4 órát az imára, elvégzi a stációt, feszületet kezében tartva az említett imákat, sok kegyelemben részesülhet, főleg ha lélekben a szentségi Jézusra gondol, aki a sz. misében magát vértőlküli módon feláldozza.

Mennyi vigaszt merítenek a betegek, lábadozók, öregek! Mennyi lelki hasznuk lesz a tanyabelieknek és mindazoknak, akik a nagy távolság és nagy út miatt nem látogatják meg Isten házáat. A tanyabeliek összejöhetnek az iskolahelyiségben, elmondják az imádságot és a szenvedő Jézus biztosan örömmel tekint le rájuk.

A „KIS KÖNYVTAR” eddig megjelent számai:

1. szám. *Bangha Béla S. J.*: Jézus Szívének nagy ígérete.
- 2-3. „ *Jámbor László S. J.*: Örök igazságok.
4. „ *Müller Lajos S. J.*: Ne mentegsed magad! vagyis: Meghívó az Ur Jézus lakomájára.
5. „ *Jámbor László S. J.*: Levelek egy Márialeányhoz. I. rész.
- 6-7. „ *Biró Ferenc S. J.*: Gyónás és egészség.
8. „ *Jámbor László S. J.*: Levelek egy Márialeányhoz. II. rész.
- 9-10. „ *Müller Lajos S. J.*: A 4-ik parancsolat.
11. „ *Schlick János S. J.*: Isten és a természet.
12. „ *Bernhard Zsigmond S. J.*: Szentáldozás és szívtisztaság.
- 13-14. „ *Schlick János S. J.*: A szeszesség átká.
- 15-16. „ *Erdőssy Gyula S. J.*: A gyónás.
- 17-18. „ *Müller Lajos S. J.*: Az isteni gondviselés.
19. „ *Müller Lajos S. J.*: Ima és gondviselés.
20. „ *Bernhard Zsigmond S. J.*: A tökéletes bánat.
- 21-22. „ *Csafalvy Nándor S. J.*: A szentmise.

Egyes szám ára 10 fillér. 100 darab ára 8 korona.
Kettős szám ára 20 fillér. 100 drb. ára 16 korona.

E könyvcsoportok kaphatók a pénz vagy levélbélyeg előzetes beiktatása mellett a következő címen: „Mária-kongregáció”, Budapest, VIII., Mária-utca 25. Az engedély az akk. sz. rend. 10. §-án alapul.

Női lelkigyakorlatok a Bazilikában.

A lipótvárosi Szent-István-bazilikában f. évi március 5-től—12-ig, azaz farsangvasárnaptól bőjt első vasárnapjáig fog tartani *P. Bangha Béla S. J.* Az előadások 5-től—11-ig minden este 7-kor kezdődnek s 7-re véget érnek.

A női lelkigyakorlatokon csakis nők vehetnek részt; kivételt csak 10-ike (péntek) képez, mely napon az esti előadás helyett az 5 órai rendes böjti szentbeszéd tartatik meg s ezen férfiak is résztvehetnek. Külön belépőjegy nem kell.

CSALÁD ÉS ISKOLA

Mitől függ a családi boldogság.

Minden családos ember szeretné, ha a családja boldog lenne és minden házasság lány és fiatalember úgy megy neki a házasságnak, hogy no, ő most olyan boldog lesz, mint hetedhétországon senki. S a vége mégis az, hogy a legtöbb családi élet meglehetősen boldogtalan s bizony csak nagyon kevés házasság van, melyet a „holtomiglan, holtodiglan szeretlek” ígérete ellenére sok bú és bánat, sok tépelődés és csalódás, sok veszekedés és ellenkezés, sok tompa, kétségbeesett, gyakran szomorújátékba való szenvedés ne éktelenítene el.

Pedig csakugyan arra rendelte Isten az esküvői áldást és azért is emelte szentségi jellegre a házasságot, hogy az a *kegyelmek* forrása s így a *szerecsse és boldogság* biztosítéka maradjon egy egész hosszú emberéleten át.

Mi az oka mégis, hogy ez a szentségi jelleg, az Isten áldása, a boldogság: valahogyan *nem fogamzik meg* a legtöbb mai házasságon és családon? Elmondom, miért nem.

Mert a mai házasságok, mert a mai házasságok legtöbbször *nem úgy fogja fel a házasságot*, a családi életet, *ahogy kellene*. Mert szembehelyezkedik az Isten rendelkezéseivel. Mert a házasság megkötésénél mellőzi s a családi életéből számúzi az Istenet és az ő szent törvényeit.

Már pedig úgy vagyunk az Isten törvényeivel itt is, másutt is, mint a természet vagy a tudomány törvényeivel: ha nem vesszük

őket figyelembe, bajba kerülünk. Aki hídat épít s nem veszi alapul a mértan törvényeit; aki beteg s nem fogadja meg az orvostan törvényeit, még ha azok kellemetlenek is pillanatilag: az tönkre megy. Úgy a családi élet boldogsága is lehetetlen ott, ahol nem úgy rendezik a családi életet, ahogy a természet Alkotója akarta.

Sok házasságon már azért sincs Isten áldása, mert *bűnösen kezdődött*. Akik már a házasság előtt megbántották Istent s beszennyezték a szerelmüket, akik nem lépnek *tiszta szívvel* az esketők oltárhoz: azok ne csodálják, ha frigyükön mint egy fekete fonál vonul végig a sötét emlék, a bűnösen kezdett házasság tudata s megzavarja a házasságok között a kölcsönös megbecsülést, a zavartalan békét s az Isten áldásának biztos nyugodt élvezetét.

Másik nagy forrása a családi boldogtalanságnak: a *lelkek különbözősége*, pl. az egyik félnek vallásatlansága. Hogyan legyen ott boldogság, ahol vagy nem is lehet egyáltalán beszélni vallásos dolgokról, vagy örökös széthúzás és ellentét van a lélek leglényegesebb igényei, a vallásos élet körül? Mily bölcsen cselekszi az Egyház, hogy a vegyes házasságot nagyon elítéli s csak végső esetben és bizonyos szigorú kikötések mellett engedi meg! Nemcsak a saját szempontjából van igaza, hanem még inkább a *házasságok*, az új *család* szempontjából. Mily rossz az, ha pl. a férj állandóan gátolja nejét a templomlátogatásban, a gyónásban, a gyakori áldozásban! Mily ferdeség, ha a felnövekvő gyermekek látják, hogy amire a mama szent, biztos igazság gyanánt tanítja őket, azt a papa lemosolyogja, megveti, mellőzi! Boldog csak az a család lehet, melyben mindakét fél egyaránt buzgón és mélyen vallásos.

Harmadik nagy átokforrás a jelen élet családjaiban: az *Isten céljaival való szembehelyezkedés a házasságban*. Isten a gyermek kedvéért akarta a házasságot; sok új időbeli férfi és nő azonban azt hiszi, a házasság kizárólag az ő kedvtelésére, az ő szenvedélyeinek kielégítésére való. Isten azt akarja, hogy a házasság az ő dicsőségére s az örök élet elérésére neveljék gyermekeiket: annyi gyermeket, amennyit az Ő szent tetszése, az Ő jósága, az Ő bölcsesége küldeni fog. S hány házasság ember helyezkedik szembe a házasságnak ezzel a leglényegesebb parancsával s bűnös módon vonakodik az Istennek, az Egyháznak és hazának derék gyermekeket nevelni! Hány rendezkedik be tisztára anyagelvi szellemben úgy, hogy csak magára és örömeire gondol, a gyermeknevelés terheit pedig elhárítja magáról. Fél, fázik, huzódzik attól, ami áldást hozna rája; ami a családi életnek létjogot ad; ami nélkül bűn és szenny az egész házasság! Csoda-e, ha aztán az Isten is lesújt s a házassággal visszaélő, mert a gyermeket elhanyagoló szülő ezer bajjal, testi betegségekkel s boldogtalansággal bünteti!

Sok szülő attól fél, hogy majd nem lesz miből felnevelni a családot. S az Isten megbünteti: elveszi tőle még azt is, amit oly nagyon sajnált és irigyelt a megszületendő gyermekétől.

Sok szülő a saját egészségét félti s azért utasítja vissza az Isten áldását. Meg is bünteti az Isten: soha annyi betegség nem ért férfit s főleg nőt, amióta ez az önző felfogás úgy elharapózott.

Sok szülő fél, hogy majd nem lesz nyugalma a sok gyermektől. S az Isten megbünteti: alig cseperedett fel az „egyetlen gyermek”, vagy a 2-3 gyermek, jön a betegség, háború, szerencsétlenség s az „egyetlen”, vagy a 2-3 közt ép a legkedvesebb sírba száll ifjúsága virágában; a bűnös szülők talán észre se veszik, hogy az ő hibájukért bünteti őket az Isten.

Vissza a hittel, az Istenbe vetett töretlenül bizalommal, az Isten parancsainak tiszteletével a családba, a házasság letelezésére s egész folyására, s akkor majd béke s boldogság lesz a családban. Mennél tisztábban, istenfélőbben élünk, mennél több gyermeket nevelünk igazán Isten dicsőségére: annál boldogabb lesz családi életünk. A Jézus sz. Szívét tisztelő s az ő képét kifüggesztő családokat a szents. Szív külön ígérettel is biztosítja áldásáról; az ő áldása pedig paradicsomot terem a legkopárabb földi pusztaságon is!

Meier-Várkonyi: Szent Bernát élete.

Az Egyház mézajkú tanítójának, a sz. Szív lángoló imádójának és a boldogs. Szűz közismert lelkes tisztelőjének tanulságos, sikerült életrajzát melegen ajánljuk „A Szív” olvasóinak. Megrendelhető a „Mária kongregáció” kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz. Ára 1 kor. 60 fillér.

HITVÉDELMI A. B. C.

E) Egyház.

„Az Egyház emberek találománya; nekem elég az Isten Egyház nélkül is”.

1. Nekem elég az Isten az Egyház nélkül is? Jó jó, barátom; csak hogy nem ez a kérdés. A főkérdés egyesegyedül az, hogy vajjon az *Istennek elég-e*, ha te az Egyház nélkül s az Egyház megvetésével akarod őt szolgálni? S e kérdés nem is kérdés többé. Maga Krisztus Urunk megfelelt már reá. Azt mondotta ugyanis: „Aki az Egyházra nem hallgat, legyen olyan, mint a *pogány és vámos*.” Azaz: Krisztusnak az a „keresztény” nem kell, akinek az Egyház nem kell; az ilyen „keresztény” Jézus Krisztus szemében „pogány és vámos” (nyilvános gonosztevő).

2. Az Egyház tehát nem emberek találománya. Krisztus Urunk maga mondta, hogy Egyházat akar alapítani; még pedig Péterre, mint központi kormányzóra, kulcstartóra, helyettesre alapította azt. Neki adta meg a jogot, hogy tanítson, megszenteljen, oldjon és köttözzön. A híveknek pedig megparancsolta, hogy tiszteljék és hallgassák az Egyházat s higgyék tanítását, nehogy örökre el-kárhozzanak (Márk 16, 16). S mindezt a világ végezetéig (Máté 28, 20), amíg ő is együtt marad az így megszervezett Egyházzal mindennap (u. o.) s a pokol kapuit (tévedést és ármányt) nem engedi erőt venni rajta. — Micsoda holdkóros beszéd ezek után arról szavalni, hogy az Egyház emberek találománya.

3. Az Egyházban is lehetnek s vannak hibák, t. i. az *emberekben*, akik az Egyházat képviselik. De azért az Egyház *mint intézmény*, mint „Krisztus szeplőtlen menyasszonya” (sz. Pál szerint), szent és szennytelen s csálhatatlanul mutatja az üdvösség útját. Az apostolok közt is volt egy Júdás. Az orvosok közt is van beteg orvos; ki fogja ezért pokolra kívánni az egész orvosintézményt? Szeressük hát az Egyházat, „Krisztus szeretett menyasszonyát”, ki-ről már az ősi Egyház nagy szentatyái mondták: „*Nem lehet annak atyja az Isten, akinek nem anyja az Egyház*”.

TEMPLOMI REND

Vasárnapon, március 5-én, hétfőn, és kedden, reggeli 6 órától esti 6 óráig szentségimádás. Hétfőn és kedden 9 és 10 órakeres csendes misék, este 6 órakeres beszéd és letenye. Teljes bucsú nyerhető.

Szerdán, március 8-án a nagyböjt kezdete. Nagyböjtben tilos a többszöri jóllakás minden hétköznap. Hamvazó szerdán, pénteken, azonkívül hústelektől is tartózkodni kell. Zsírral főzni szabad minden böjti napon. A hústeles azonban húsnak számít.

Szerdán a misék után hamvazás. Az utolsó mise 9 órakeres lesz.

Böjti rend.

I. Szigorú böjti napok, vagyis amelyeken tilos a húsfélék élvezése és csak egyszer szabad jóllakni, a következők:

1. Hamvazó szerda.
2. A nagyhét két utolsó napja: nagypéntek, nagy-sombat. (Nagyszombat délután azonban az apostoli szentszék 1914. máj. 11.-én adott engedélye alapján minden böjt megszünik.)
3. A nagyböjt és Advent minden egyes péntekje.
4. A kántorböjt péntekje.
5. Karácsony, pünkösd s Nagyboldogasszony (aug. 15.) vigíliája.

II. Enyhített böjti napok, melyeken szabad ugyan húst enni, de a többszöri jóllakás tilos:

1. Péntek kivételével a nagyböjt minden napja.
2. Advent szerdái.
3. A kántorböjtök szerdái és szombatjai.
4. Sz. Péter és Pál apostolok, nemkülönben Mindenszentek vigíliája.

Bár tűrhető, hogy ezen felsorolt böjti napokon a világi hívek az esti étkezésnél a jóllakás kizárásával kevés hústelelt vehessenek magukhoz, mindazonáltal az apostoli szentszékkel egyezően a tiszt. papság s általában az egyházi személyek, papnevelő intézetek és kolostorok a böjt eredeti szigorújának megfelelően az esti étkezésnél a hústelektől teljesen tartózkodjanak.

III. Megtartóztatási napok, melyeken csupán a hústelek élvezése tilos, de többszöri jóllakás meg van engedve:

Az évről minden főntebb nem említett péntekje. IV. Kivétel felmentvényben részesülnek a hústelektől való megtartóztatás parancsa alól:

1. Az egész egyházmegye, valahányszor valamely ünnep megtartóztatási napra esik (1916-ban a Szeptemberi Fogantatás ünnepe dec. 8.) A b. e. X. Pius Pápa által 1911. júl. 2. (Supremi disciplinae) rendelkezéssel eltörölt ünnepeken is, ahol azokat megülik.

2. Egyes községek, midőn védőszentjüknél ünnep (búcsú) vagy országos vásár megtartóztatási napra esik.

3. Egyes személyek:

A) Minden böjtnapon — kivéve hamvazószerdát, a nagyhét két utolsó napját, karácsony és pünkösd vigíliáját — a böjti parancs alól felmentetnek:

- a) a gyári és bányamunkások;
- b) mindazon világi személyek, kik kénytelenek vendéglőben étkezni vagy az ételleket a vendéglők-ből hoztatni, amennyiben böjti ételt könnyen nem kaphatnának.

B) Minden böjt alól, — kivéve a nagypénteket — felmentetnek:

- a) a gyári és bányamunkások;
- b) mindazon utasok, kik vasúti vendéglőkben vagy hajón kénytelenek étkezni;
- c) mindazok, kik egészségük helyreállítását végett fűrdőhelyeken tartózkodnak kísérőikkel együtt;
- d) függő visznyokban lévő személyek (pl. cselédek), kik oly családnál nyerik ellátásukat, hol böjti eledelt nekik nem nyujtanak.

C) Minden szegény, ki mások alamizsnájából nyeri táplálékát, a hústelektől való megtartóztatás alól teljesen fel van mentve.

D) A közös hadsereg, honvédség, pénzügyőrség, rendőrség, csendőrség és fegyőrség tagjainak karácsony vigíliáját és nagypénteket kivéve hozzátartozóikkal együtt mindennap szabad húst enniök.

V. Az évről minden böjti napján szabad az ételleket zsírral elkészíteni.

VI. A nagyböjt vasárnapjain és az enyhített böjti napokon szabad ezentúl ugyanazon étkezés alkalmával is húst és halat együtt élvezni.

VII. A hústól való megtartóztatásra köteles minden katolikus hívő, ki hetedik életévét betöltötte. A teljes böjt, mely magában foglalja az egyszeri jóllakást és a hústelektől való megtartóztatást, azon katolikus hívőt kötelezi, ki huszonegyedik (21) életévét betöltötte, de korának hatvanadik (60) évét még el nem érte. Azon teljes böjtöt kötelezettek név szerint azonban, kik fűrdőhelyeken munkát végeznek (pl. a betegápolók), a többszöri jóllakás tilalma nem vonatkozik.

A böjt alól teljesen fel vannak mentve a súlyos betegek, de a lábadozók is annyiban, amennyiben

orvosi utasítás szerint hústáplálékra van szükségük, vagy a böjti eledel nekik arthatnának.

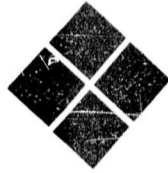
VIII. Figyeljen azonban mindenki, hogy e kedvezmények által sem a szombati hústelektől való tartózkodás, sem a böjt törvénye nincs eltörölve. Ez továbbra is érvényben marad s akik azt a régi idők szent gyakorlata szerint ezután is szigorúan megtartják, Isten előtt nagyobb érdemet szereznek maguknak.

IX. Különös figyelmet érdemlő okokból egyes családok és személyek a megyés püspöktől még ennél is terjedelmesebb felmentésben részesülhetnek.

X. Bárki ha az elsorolt felmentvényeket igénybe veszi, az apostoli szentszék ezen elnéző kegyességét megfelelő jócselekedetekkel igyekezze pótolni, amire e nehéz időkben sokféle alkalom nyílik.

APOSTOL NYOMDA R.T.

Elfogad minden e szakba vágó megrendeléseket. Raktáron tart ügyvédi nyomtatványokat, ú. m.: meghatalmazásokat, költséggjegyzékeket stb. Minden nyomtatványt a legolcsóbb árban, legizlésebb kivitelben készít el.

BUDAPEST, VIII. KERÜLET,
HORÁNSZKY-UTCA 20. SZ.

ÜZENETEK

Nagykaroly. Z. V. Okvetetlenül elküldöm. Mostanában igen sok a munka. — Esztergom. L. A. Megkíséreltük, de nem lehet az ajánlat szerint expedálnunk. — Eperjes és sokaknak. Az új emlékéremrendeléseket hálással köszönjük. Még mindig nem érkeztek meg. A türelem most szép érmet terem! — Pozsony. P. T. I. S. I. Fogok írni a napokban. — Mosonszolnok. Főtanító. Egy szám kivételével igen. — Veszprém. Katonáinknak kétezer példányon felül megy A Szív. — Nagymaros. Igen örvendünk az ifjúság karitász művein. Önöket szereti Jézus Szíve. Antoszsugesszió és sz. áldozás. Egyszer irunk erőlt tüzetesen. A kettőnek összefüggése az, amit az önnel és önfegyelmével, szóval az egész lelki élet területén tudunk és hiszünk, hogy I. a természet erői egyedül nem elégségesek a becsületes és vallásos erkölcsös élethez, hanem szükséges a kegyelem, a malaszt, amely fölemeli és hatványozza a természet erőit; 2. azért az ember önjerejéből hosszabb időn át tisztességesen nem élhet, bűnökből esik; 3. Isten határozott rendeltéből csakis az eredszerző az örökkévalóságra, amit a kegyelemmel teszünk. Azért mondja az Ur: „Nélkülem semmit sem tehettek.“ De viszont erőlködnünk kell, hogy a természetes erőket felhasználjuk és a kegyelemmel közreműködünk, mert „segíts magadon, az Isten is megsegít“, „sült galamb“ stb. A helyesen felfogott antoszsugesszió jó természetes eszköz, de nem elégséges; a jó sz. áldozás a legnagyobb természetfölötti erő és eszköz, amely csudásan célhoz juttatja azt is, ki semmit sem tud a szugesszióról. — Aggályos lélek. A dolog nagyon kényes természetű, itt nem tárgyalható. Ugy, amint méltóztatni írni, kegyeskedjék lelki atyjával közölni. A választ világosan és rögtön megkapja. — Egy katolikus. Oh az egy darab arany drága kincs! Köszönjük. Szabadna leközölni becses levelét? — Márkseménye. Fogunk írni. — Egy tisztességes hadba vonult katona felesége gyermekük érdekében munkát keres. Lakik: Itona-u. 2. Erzsébetfalva. — Gyöngyös. B. M. Havonta kérünk elszámolást. A 20% kijár. — Sárvár. Nagyszerű! Eljének Jézus Szíve adásával. — Debrecen. Özv. B. M. Bocsanát! Megsürgöttük a kiadóban. Kérünk további támogatást. — Apáczárda be lehet lépni 14—16. évtől, ha van egészség, jámborság és jókedv hozzá, hivatás. Az összes minden néven nevezendő egyesületeket megírni nem vállalkozhatunk. Tessék ilyen könyvet rendelni Budapesten a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Kecskeméti-utca. — Sz. I. I. Kétezer példányt szólnia kell lelkiatyjának, különben aligha lehet nyugodt. 2. Sokszor kérje Jézus Szívet, hogy növelje hitét, mert az kegyelem. 3. Olvassa el egyszer kérem, Szuszai apológiáját. 4. Éva teremtése nem nagyobb, mint

a világ teremtése. Ugyan melyik tudomány és annak melyik tétele nem fogadja el? A Darwinizmus már nincs a tudós világban, a hittel ellenkező evolúció elméletének hol vannak a megdönthetetlen bizonyítékai a természetben? Minderről előszóval többet és jobban lehet. Két utolsó kérdésre legközelebb.

Hálással köszönjük a jó katonák részére küldött Szív-fillékeket.

Alázattal kérjük lapunk buzgó támogatását a második félévben is.

Jézus Szíve, jöjjön el a te országod!

Emlékermek útban vannak a cég mai jelentése szerint!

A bibliai történetek magyarázata felnőttek számára. Erdmann W. német művéből átdolgozta Adjutus Secundus. — II. rész. Ujszövetség. Ezen kiváló műből körülbelül 363 példányt sikerült megszerezniünk. Több a könyvpiacra sem kapható. Amíg a készlet tart, megrendelhető: Budapest, VIII., Mária-u. 25. Rendház. Ára fűzve 6 korona, előlegesen beküldve. Kötve nem kapható.

Schmidtné női kalapterme (IV., Korona-utca 3. szám.) Nagy választék mindennemű kalapokban. Alakítások elvállaltatnak.

Egy csöndességet szerető nő részére kiadó egy szoba Kispestre, katolikus családnál. Bővebbet Budapest, Üllői-ut 113.

Intelligens özvegy nő egy vallásos kath. háznál gyermekekhez vagy magányos úrnőhöz állást keres azonnali belépésre, esetleg egy kath. intézetben teljes ellátás és havi 40 korona. Jelige: „Állandó.“

Megjelent III. kiadásban Magyarországi felajánlása Jézus sz. Szívének című alkalmi füzet. Vallásos, hazafias röpirat. — Igen alkalmas katonáink kezébe. — Olvassa a magyar nemzet és lelkesüljön. (Rendelhető „A Szív“ kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. Ára 20 fillér; 100 példány együtt 16 korona.)

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFI.

Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikűr készletek, kertiereszközök és kocsisok nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapítva 1845

„A Király és a Nemzet felajánlja Magyarországot Jézus szent Szívének“

c. szép és nagyjelentőségű kép 36—48 cméter nagyságban (képkeretbe való), drbkint 2 kor., II drb 20 kor., 21—16 cm. nagyságban drbkint 40 fill., II drb 4 kor., levelező-lap nagyságban I drb 6 fill., 100 drb 5 kor., megrendelhető Apostol-nyomda részvénytársaságnál (Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. sz.) Vidéki megrendeléseket a pénz előzetes beküldése után, portómentesen intézünk el.

A béke angyala

A gyönyörű darab vigasztalólag hat a háborús fájdalom között. Megtanuljuk belőle, mi hoz igazi békét. Meséje érdekes, végkifejldése igen megnyugtató és termékenyítő a lelkekre. Különösen kedvesek benne a gyermekszerepek. Megrendelhető „A Szív“ kiadóhivatalában, Budapest, Horánszky-u. 20. Férfiszerepek. Ára 50 fillér.